

XVII. évfolyam

5. szám

ROMALAP

2009. május

Ára: 300 Ft

**EURÓPAI PARLAMENTI
VÁLASZTÁS
2009. JÚNIUS 7.**

LD

„LUNGO DROM”

HOSSZÚ ÚT

Május első vasárnapja

Május első vasárnapján az édesanyákat és a nagymamákat, az anyaságot ünnepeljük. A tavasz illatával, színeivel, a megújulással köszönti az anyákat, az apró gyerekek versekkel, dalokkal, táncos játékokkal teszik szebbé ezt a napot. Ekkor mindenki megemlékezik az anyukájáról egy csokor virág vagy saját készítésű ajándék formájában. Kevesen tudják azonban, hogyan alakult ki ez a szép ünnep.

Az anyák napja a legszebb ünnepeink egyike. Ilyenkor azokról emlékezünk meg, akik feltő gondoskodással neveltek föl és feltétel nélkül szeretnek minket: az Édesanyákról. Ők azok, akik mindent megtennének értünk – bármi áron. Anyák napján köszönjük meg nekik az irántunk tanúsított önzetlen szeretet és mindazt a jót, amit életünk során tőlük kaptunk. Nem kell sok, elég egy szál virág, egy apró dísz tárgy vagy egy saját készítésű ajándék, érzik, hogy szívből adjuk, és ez sokat jelent számukra.

De nemcsak anyák napján, hanem az év többi napján is becsüljük meg és szeressük az édesanyánkat, mert ő az, akire mindig mindenben számíthatunk, akivel megoszthatjuk örömeinket és bánatunkat egyaránt!

Az anyák napja kialakulása

Az anyák napja világszerte ismert és ünnepelt nap. Magyarországon május első vasárnapján tartjuk, több országban azonban május második vasárnapjára esik.

Az anyák megünneplésének története az ókori Görögországba nyúlik vissza. Akkoriban tavaszi ünnepségeket tartottak **Rheának**, az istenek anyjának, és vele együtt az édesanyák tiszteletére. A történelem során később is voltak olyan ünnepek, amikor az anyákat is megköszöntötték.

Angliában a 17. században a kereszténység elterjedésével vallási színezetet is kapott. Az idő tájt a húsvétot követő negyedik vasárnapon, az anyák vasárnapján tartották az édesanyák ünnepét.

Az Egyesült Államokban 1872-ben ünnepelték meg először az anyák napját **Julia Word Howe** közreműködésével, Bostonban. Három és fél évtizeddel később, 1907-ben **Anna M. Jarvis** tett kísérletet arra, hogy az anyák napját nemzeti ünnepé nyilvánítsák, s törekvése megvalósításába rengeteg energiát fektetett. Az ünnepet elhunyt édesanyja emlékére május második vasárnapjára tűzte ki. Erőfeszítéseit siker koronázta, hiszen 1914-ben az USA akkori elnöke **Woodrow Wilson** a napot hivatalos ünnepé nyilvánította.

Az ünnep hamar elterjedt az egész világon. Magyarországon a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt tartotta meg az első anyák napját 1925-ben, a májusi Mária-tisztelet hagyományával összekapcsolva. 1928-ban már miniszteri rendelet

sorolta a hivatalos iskolai ünnepélyek közé az anyák napját.

Egy kis kitérő: Apák napja

Apák napján az apaságot, az édesapákat, nagyapákat ünnepeljük.

Az apák napját az anyák napja párjaként a 20. század elején kezdték el megtartani. Az ünnep majdnem egyidős az anyák napjával, az első apák napja az Egyesült Államokban, Spokane-ben volt 1910. június 19-én, és **Sonora Dodd** nevéhez fűződik. Az ünnepet hivatalosan 1972-ben **Richard Nixon** ismerte el, és iktatta törvénybe a megünneplését. Az apák napja népszerűségében nem éri utol az anyák napját az Egyesült Államokban, Magyarországon viszont szinte egyáltalán nem sikerült gyökeret vernie, holott több próbálkozás is volt már a meghonosítására.

Akik mégis szeretnék megtartani az apák napját, és szeretnék felköszönteni édesapjukat, nagypapájukat, azoknak tudniuk kell, hogy az ünnep Magyarországon – és a világ számos más országában is – június harmadik vasárnapjára esik, ám hazánkban vannak, akik viccesen május 19-én, Ivó napján ajándékozzák meg az apukákat.

L.A.

ROMA LAP
Megjelenik
havonta.

Megjelenik havonta a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Közalapítvány támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: ldromalap@index.hu – Internetcím: www.lungodrom.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: Gudmon András

Felelős kiadó: Farkas Flórián

Címlapon: EP-választás 2009

Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.

Felelős vezetők: Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

Gerzsenyi László: Anyák napjára

Ajándéku adott téged az Isten,
Ahogy földnek adta a napot;
Aranynál is drágább vagy nekem,
Az Úrnak érte hálát adok.

Nyári tűzben vagy fagyos télben,
Nyomokban mindig virág fakad:
Nyugalmat találok közeledben,
Nyeresség nekem minden szavad.

Áldom Istent érte éjjel-nappal,
Áldozatod nem felejttem el:
Átadom most e pár virágszállal,
Átadom, mit szó sem mondhat el.

Messze sodorhat tőled az élet,
Mégis mindig gondolok reád;
Magammal hordom szent örökséged,
Megőrizem arcod mosolyát.

A hónap hírei • A hónap hírei

Hozzáértók,
barátok búcsúznak
Kóka Jenőtől koporsójánál
a tiszalöki temetőben

TÖBB EZREN TILTAKOZTAK A RASSZIZMUS ELLEN

❖ Mintegy háromezer ember részvételével tartottak tiltakozó megmozdulást a cigányellenesség és a kirekesztés ellen május 16-án délután Budapesten. A tüntetésen megemlékeztek az elmúlt fél-évben, Nagycsécson, Tatárszentgyörgyön és Tiszalöknön meggyilkolt cigányokról. Elutasították a megkülönböztetést és azt mondták, magyaroknak és cigányoknak az a feladatuk, hogy békében éljenek egymás mellett.

ÚJABB TÁMADÁS ROMÁK ELLEN

❖ Ismeretlenek rálőttek egy cigányok lakta házra a Somogy megyei Táská nevű településen. A május 5-ére virradóra történt támadás során két lövedék az ablakon át hatolt az épületbe, míg a másik két lövedék a falba fúródott – mondta el kedden késő este Horváth Gyula, a szomszédos, Lengyeltóti település roma civil szervezet vezetője.

A támadás a cigánysornak az utolsó házánál történt kedre virradóra, hajnali két óra körül. Senki sem sérült meg.

TISZALÖKI GYILKOSSÁG - ELTEMETTÉK KÓKA JENŐT

❖ Református gyászszerartással, cigány szokás szerint zenésző kíséretében vettek végső búcsút a tiszalöki gyilkosság áldozatától, Kóka Jenő 54 éves gyógyszer-gyári gépkezelőtől a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kisváros köztemetőjében április 29-én.

A tiszalöki temetőben több mint ezer ember búcsúzott el az áldozattól. A parlamenti pártok képviselői és a cigány szervezetek vezetői is ott voltak a temetésen, így Farkas Flórián a Lungo Drom és a Fidesz képviselőjében. Ugyancsak leróta kegyeletét a koporsónál Bencze József altábornagy, országos rendőrfőkapitány.

Kóka Jenő április 22-én este, éjszakai műszakba indulása előtt, háza udvarán lőtte agyon egy lesben álló ismeretlen. Korábban Tatárszentgyörgyön egy 5 éves kisfiút és 27 éves édesapját, míg Nagycsécson egy 40 éves nőt és 43 éves férfi testvérét gyilkolták meg, miután felgyújtott lakásukból menekültek.

A szertartáson a 100 Tagú Cigányzenekar tagjai zenészővel búcsúztatták Kóka Jenőt, majd Gaál Sándor, a Nyírségi Református Egyházmegye esperese hirdetett ígét.

FIDESZ: NEM LEHET LERASSZISTÁZNI AZ EGÉSZ ORSZÁGOT!

❖ A Fidesz szerint a meghatározottabban fel kell lépni a gyűlöletkeltéssel és a romák ellen elkövetett bűncselekményekkel szemben, de nem lehet egy egész országot rasszistának nevezni – mondta Balog Zoltán, az Emberi jogi bizottság fide-

szes elnöke, miután május 1-jén Budapesten találkozott Jacques Barrot-val, az Európai Bizottság alelnökével, az unió emberi jogi és biztonsági ügyekben illetékes biztosával.

Balog Zoltán a találkozás után azt mondta, a romákkal szemben elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatban Jacques Barrot-val egyetértettek abban, hogy a gyűlöletkeltés és a gyilkosságok

megengedhetetlenek, ezeket nem lehet eltűnni egy demokráciában, és minden politikai erőnek össze kell fogni, hogy ezeket megakadályozza.

Ugyanakkor hozzátette: abban is egyetértettek, hogy „nem jó tendencia, ha egy egész országot lerasszistázunk” olyan bűncselekmények kapcsán, amelyekben a tettesek személye még nem derült ki.

ÖSSZEKÖTŐK KÖZVETÍTENEK MAJD A ROMÁK ÉS A RENDŐRÖK KÖZÖTT

❖ Feszültségek ugyan vannak a roma-nem roma viszonyban, de komoly aggodalomra okot adó jelenségek még nincsenek. Így jellemezte a megyei helyzetet dr. Soczó László, a Tolna megyei bűnmegelőzési koordinációs bizottság április 28-i ülésén.

A megyei rendőrfőkapitány hozzátette: arra törekszik, hogy ne is legyen gond. Ezt a törekvést szolgálja egy új típusú megállapodás, amit a rendőr-főkapitányság köt a roma önkormányzati vezetőkkel, bevonva a kezdeményezésbe a polgárőrséget is. A megállapodás értelmében a felek bármilyen etnikai konfliktust, avagy félelemkeltésre alkalmas cselekményt azonnal jeleznek egymásnak, majd áttekintik a helyzetet és kellő tájékozódás után együtt adnak ki hivatalos nyilatkozatot. Kalányos János, a megyei cigány kisebbségi önkormányzat elnöke – egyúttal mint összekötő – szerint a megállapodás példaértékű lehet a többi megye számára.

ROMA ÖNVÉDELMI CSOPORTOKAT SZERVEZNEK?

❖ A megriadt roma közösségek önvédelmi csoportokat szerveznek Magyarországon – írja tiszalóki beszámolójában a The Guardian.

A brit lap vasárnapi számában megjelent cikk szerint a hattagú roma önvédelmi csoportok hajnalig járőröznek a cigánytelepek utcáin. A romák azután alakítják meg önvédelmi csoportjaikat, hogy az utóbbi tíz hónapban öt emberéletet követelt az általuk lakott telepek elleni támadássorozat.

EGYRE TÖBB A ROMA POLGÁRŐR

❖ Egyre több roma áll be a polgárőrök soraiba Dél-Somogyban. Az öt települést felügyelő babócsai polgárőrség soraiban jelenleg 42-en teljesítenek szolgálatot, 65 százalékuk roma. Ami-

óta egyre jellemzőbbek az országban a cigányokhoz kapcsolódó atrocitások, úgy egyre többen félnek, és szeretnének tenni a saját biztonságuk érdekében – mondta Ránics János, a babócsai egyesület elnöke. Berényi László, a Somogy Megyei Területi Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke úgy látja: Dél-Somogyban nincs mitől félni, a romák a többségi társadalommal normális viszonyt alakítottak ki. Noha az elszegényedés folytán van bűnözés, nem fajulnak odáig a dolgok, hogy a romákat atrocitás érje – tette hozzá.

HÁZAT KAPTAK A VISKÓIKBÓL KIKÖLTÖZŐ ROMÁK

❖ A váraljai Péróban élő 17 családból nyolc elhagyhatta viskóját. A legsilányabb ötöt lebontották, a három, viszonylag jobba más lakók kerültek. Az elköltözők felhívandó házakat kaptak, melyeket maguk hoztak rendbe; négyet helyben, Váralján, kettőt Tevelen, egyet Mucsiban és egyet Mázán.

Az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA), a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány és a Dél-dunántúli Regionális Munkügyi Központ által támogatott, „Péróból a faluba” elnevezésű projekt – amely tavaly júliusban indult – 54 millió forintból valósult meg. Még nem zárult le – idén decemberben ér véget –, de a lakhatás már megoldódott. A lebontott házak helyén pedig fákat ültettek a Péróban.

Összeállítottuk a Romnet, a Teol, a NOL és a FigyelőNet hírei alapján.

I. ROMA KISEBBSÉGI FÓRUM SZEGEDEN

❖ A Lungo Drom Csongrád Megyei Szervezete megrendezte az I. Roma Kisebbségi Fórumot. Az eseménynek a Csongrád Megyei Önkormányzat épülete, a Megyeháza adott otthont. A fórumon részt vett Farkas Flórián, a Lungo Drom elnöke, országgyűlési képviselő, Bodó Imre országgyűlési és megyei közgyűlési képviselő, valamint Károlyi Sándor megyei kisebbségi tanácsnok, a Lungo Drom Csongrád Megyei Szervezetének elnöke.

Az I. Roma Kisebbségi Fórum témája „A kormány szociálpolitikája és annak hatásai a cigány közösségek életére” volt. Az eseményen a megyében lévő települési cigány kisebbségi önkormányzatok képviselői, kisebbségi szervezetek vezetői vettek részt. A kormánynak azon intézkedéseit vitatták meg, amelyek kifejezetten érintik a hazai cigányságot.

A fórum résztvevői egyetértettek abban, hogy a magyarországi cigányságnak továbbra sincsenek meg az emberi és közösségi jogaik az integrálódáshoz; emellett a beilleszkedésükhöz nagyobb társadalmi elfogadásra lenne szükség. Miközben a mai „erőfeszítések” nem érnek célba, 1998–2002 között, az Orbán-kormány idején megindult ennek a rétegnek a felemelkedése – megnyíltak az egyetemek kapui a cigány közösségek tagjai előtt, és az országvezetés a munkanélküliséget is jobban tudta kezelni.

Elhangzott: ezzel szemben ma, a Gyurcsány-Bajnai-kormány politikájának köszönhetően napról napra rosszabb helyzetben van a cigányság. Nem véletlenül nem dicsekszik ma a kormány azzal, hogy közel áll a cigánykérdés megoldásához.

Hozzá tették: a már amúgy is szegénységben élők helyzetét súlyosbítja a szociális kedvezmények megnyirbálása, a cigány családok a teljes ellehetetlenülés határára sodródnak. Éppen ezért buzdított összefogásra Farkas Flórián, a Lungo Drom elnöke, országgyűlési képviselő, Bodó Imre országgyűlési és megyei közgyűlési képviselő, valamint Károlyi Sándor megyei kisebbségi tanácsnok, a Lungo Drom Csongrád Megyei Szervezetének elnöke. Emellett azt is kérték a cigány kisebbségi szerveződések képviselőitől, hogy menjenek el szavazni június 7-én, az európai parlamenti választáson. Ugyanakkor kinyilvánították azt is, hogy a Fidesz listájára szavaznak majd, mivel ez a párt képes csakis képviselni a roma kisebbség érdekeit.

Forrás: szegedma.hu

Felkészülés az európai parlamenti választásra

A „Lungo Drom” Országos Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetség 2009. április 30-án Szolnokon, a Megyeházán tartotta észak-alföldi regionális tanácskozását, melynek egyik fő témája az európai parlamenti választás volt.

Kiss János, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat Közgyűlésének alelnöke előadásában felsorolta, milyen konkrét tevékenységgel segítette elő a megyei önkormányzat a többségi társadalom és a kisebbség életét, sorsának alakulását.

A Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kulturális Központjának eredményei alapján megállapították, hogy Jász-Nagykun-Szolnok megyében a cigány lakosság több településen az ott élők több mint tíz százalékát teszi ki; ezen települések: Jánoshida, Jászládány, Jásztelek, Tiszabő, Tiszabura. Éppen ezért Jász-Nagykun-Szolnok megye közgyűlése is feladatának tartja a kisebbségi önkormányzatok támogatását. Ugyanakkor – mint mondta – a megyei önkormányzat többek között a jogegyenlőség létesítése, a nevelés-oktatás-képzés, a gyermek- és ifjúságvédelem, a sport, a kultúra és a kommunikációs identitás létrehozása terén tehet legtöbbet a roma lakosság életminőségének javításáért. Ennek érdekében az éves munkaterv kialakítása során kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a fenti célokat figyelembe véve a megye nevelési intézményeiben az osztályfőnöki órákon felhívják a figyelmet a romák és

nem-romák közötti tisztelet fontosságára. Az innovatív pedagógiai programok pedig abban segítenek, hogy megértsék a diákokkal, mennyire fontos a másik elfogadása, segítése.

A feladataik megvalósításában több szervezet is segítséget nyújtott az önkormányzatnak. Így például a kultúra területén, kulturális programok szervezésében a szolnoki Verseghy Könyvtár, az életminőség javítása érdekében pedig az ÁNTSZ támogató együttműködésére számíthatnak.

Kiss János véleménye szerint sokat jelent a megyei területi önkormányzat közreműködése is, amely támogatja a megye településeit, segíti a helyi cigány kisebbségi önkormányzatok tevékenységét, a kihelyezett helyszíneken pedig tanácsadást nyújt.

Szalay Ferenc, Szolnok Megyei Jogú Város polgármestere megemlítette, hogy az összejövétel a Lungo Drom kampánynyitója, s felszólította a jelenlévőket, hogy szavazzanak a szocialisták ellen, hiszen felháborító az, ami ma az országban folyik.

Véleménye szerint a magyarok és a cigányok között nem kell különbséget tenni, hiszen mind a kettő egy nemzet, a magyar nemzet része.

Véget kell vetni Magyarországon a cigányokkal szembeni sztereotipizálásnak, hiszen mind a cigányok, mind a magyarok között van gazember és van rendes, józan gondolkodású, jó dolgozó ember is, s hozzátette: ebben az országban mindenkinek ugyanolyan jogai és kötelességei vannak.

Az egész országot, sőt a világot sújtó válsággal kapcsolatban feltette a kérdést, hogy vajon ki hibáztatható a kialakult helyzetért. Úgy látja, hogy a jelenlegi kormány hárítja a felelősséget, annak ellenére, hogy csak közösen tudunk kilábalni a problémából. Fontosnak tartja, hogy őszintén nézzünk szembe a gondokkal. Véleménye szerint arra van szükség, hogy a cigányság egységessé váljon.

Hangsúlyozta annak fontosságát, hogy Szolnokon működik halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeket képző iskola, három általános iskolában pedig felzárkóztató programokat bonyolítanak. A városban ezeken kívül szociális ellátórendszer funkcionál, amely szükség esetén például élelmiszert oszt. A városi önkormányzat számára nagy segítséget nyújt Szolnok Megyei Jogú Város Cigány Kisebbségi Önkormányzata, s mindkét fél megtesz mindent a sikeres együttműködés érdekében.

Szalay Ferenc elmondta, hogy az országban a romákat érő atrocitások okán Szolnokon fokozott járőri szolgálatot rendeltek el a romatelepeken.

A polgármester arról is szólt, hogy Magyarországon

Szalay Ferenc,
Szolnok Megyei Jogú Város polgármestere

sokat beszéltek eddig a romatelepek felszámolásáról, ennek ellenére az egész országban mindössze hét telepet sikerült felszámolni. Szolnokon is igyekeznek a romatelepek megszüntetését véghezvinni, az a céljuk, hogy a roma családok megkapják a fölfelé lépés lehetőségét. Akik viszont nem akarnak fölfelé lépni, azokkal az önkormányzat sem tud mit kezdeni.

Granasztói György, a Batthyány Lajos Alapítvány elnökének véleménye szerint az Európai Unió nem gazdasági, hanem erkölcsi-politikai szervezet. Szerinte az EU jövője biztosabb, mint bármely más intézményé.

Úgy látja, hogy Magyarországon példátlan erkölcsi szétesés tapasztalható, s ez

előfordulnak, ott azokat nem a cigányok követik el, hanem felelőtlen emberek, akik visszaélnék az erkölcsi helyzettel. Ebben az értelemben lát az elnök cigánybűnözést. Mint mondta, ma már nagyobb az erkölcs iránti igény, mint korábban azt gondoltuk volna. Felhívta a figyelmet: a cigányság kérdése közös fájdalom, ami mindannyiunkat érint.

Granasztói György előadásában szólt a januárban – a Lungo Drom és a Batthyány Alapítvány által – kiadott felhívásról is. Megemlítette, hogy e kezdeményezés lendületét később igyekeztek fékezni, hiszen az politikai játékok részévé vált, félremagyarázták. Szerinte nem az a feladat, hogy kampányszerűen kikiabálják, hanem hogy csendben adják az emberek tudtára a januári felhívásban megfogalmazott véleményüket.

Hozzátette, hogy a történelmi egyházzal is megpróbálják megvalósítani az együttműködést a cigányság ügyében, és rendezvényeket szerveznek az elkezdődött folyamat fenntartása érdekében.

Széles Gábor médiatulajdonos, nagyvállalkozó beszédét azzal kezdte, hogy a Bajnai-kormány nem a válságkezelés, hanem a válság-mélyítés kormánya. Kifejtette, mi lesz a következménye, ha a gyes és a gyed fizetésének idejét lerövidítik. Mivel a cigányság körében fordul elő a legnagyobb szü-

letésszám, őket jobban fogja érinteni ez az intézkedés. Azt taglalta, hogy míg a Medgyessy-kormány a gazdaságot tette tönkre, addig a Bajnai-kormány már a szociális szférát is erre a sorsra fogja juttatni. Véleménye szerint ezt valószínűleg butaságból teszik, és nem érdekli őket, hogyan lehet növekedési pályára állítani az országot. Széles reméli, hogy a nép haragja megmutatkozik a választásoknál. Hozzátette, még bízik a Magyar Szocialista Párt lelkiismeretében.

Előadása következő részében rátért az előző évben kidolgozott „Egymillió új munkahely programjára”, amely egy komplett gazdaságfejlesztési tervet, s amelynek egyik alfejezete a cigánysággal foglalkozik.

A program szerint minden faluban kell, hogy legyen valamilyen rendfenntartó szerv. Széles reméli, hogy év végéig sikerül megoldani, hogy mindenhol legyenek körzeti megbízottak.

A program fő eleme a falufelújítás, a vidék felzárkóztatása. A nagyvállalkozónak meggyőződése, hogy a falvak fejlesztése nélkül az ország fejlődése sem fog megvalósulni. Ezért azt javasolja, hogy ez legyen a kormány fő programja.

Véleménye szerint, amennyiben nem zárkóztatják fel az 1 milliós szegény kisebbséget, akkor az le fogja húzni a 9 milliós többségi társadalmat. Ezért kiemelt feladatnak tekinti az új munkahelyek teremtését – főként a falvakban. Hiszen vidéken

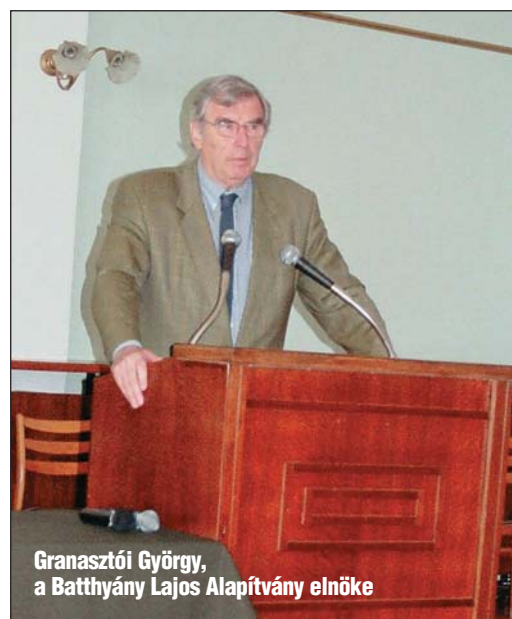

sokkal olcsóbb munkahelyeket létrehozni, mint például a fővárosban. Meggyőződése, hogy kisvállalkozásokat kell létrehozni a falvakban. Ehhez pedig az szükséges, hogy Magyarország minden települését körülbelül 10 millió forintos vissza nem térítendő támogatásban részesítsék, legalább településenként öt kisvállalkozás elindítása céljával.

Számításuk szerint, ha – kerekítve – 3200 település van Magyarországon, és ezek mindegyike kap 10 millió forint támogatást, akkor a felhasznált támogatás mindössze 32 milliárd forint, amely bizonyos szempontból nem sok pénz, hiszen ennyiből például csupán öt-hat kilométernyi autópályát lehet építeni.

Széles úgy véli, nagyon fontos az élelmiszeripar és az állattenyésztés fejlesztése, ehhez pedig 8–10 ezer embert lehetne és kell mozgósítani. A majdani új kormánynak fontos intézkedése kell, hogy legyen a helyi piacokra vonatkozó törvény létrehozása (amely Olaszországban már megszületett).

Vannak más fontos pontjai is a programnak, például a víz, a termőföld és a geotermikus energia hatékony felhasználása. Ezek alapján például a vizet tározókba lehetne gyűjteni. Mesterséges tavakat lehetne létrehozni,

nem folytatható így tovább, változásra van szükség. Ennek alapját az Unió erkölcsi-sége adja, s az elnök úgy véli, hogy rengeteg probléma sokkal könnyebben megoldható, ha erkölccsel közelítjük meg.

Kifejtette, hogy komoly tanulság az, hogy igenis van cigánybűnözés Magyarországon, de nem olyan értelemben, ahogyan azt a magyar közvélemény gondolja! Ugyanis ahol a visszaélések

ezen munkálatok pedig munkahelyteremtésre adnának lehetőséget, hiszen a tavak medrét emberi erővel is ki lehet ásni.

Széles Gábor véleménye szerint, ha az „Egymillió új munkahely programja” sikeresen megvalósul, akkor az a cigányság felemelkedését is jelentheti. Ha pedig sor kerül a kormányváltásra is, az Széles szerint történelmi fordulat lesz mind a gondolkodásban, mind a munkahelyteremtésben.

Varga Mihály, a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség alelnöke hangsúlyozta a Fidesz és a Lungo Drom szövetségi együttműködésének eredményességét és sikerét, hiszen ezen szövetségi rendszeren keresztül valósult meg folyamatosan és tartósan például a hazai cigányság parlamenti képvisellete is. „Az elmúlt években csak a Fidesz vállalta és tette lehetővé, hogy a Lungo Drom által javasolt képviselők parlamenti képviselőkké válhassanak. Az MSZP részéről ilyen törekvés nem volt. Alkalmi módon néha kiemelték egy-egy politikust a roma közösségből, de a másik oldal nem törekedett arra, hogy a szövetségi rendszeren belül kiegyensúlyozott viszony alakuljon ki.” Az alelnök úgy véli, nagyon sok olyan ügyet lehetett parlamenti szintre emelni, amely nélkül az együttműködés nélkül meg sem jelent volna a hazai politikai életben. Kijelentette, készek arra, hogy ezt az összefogást tartóssá tegyék.

Elmondta, az Országos Cigány Önkormányzat évek óta szakmai, politikai, erkölcsi gondokkal küzd, így cselekvésképtelen. Hiszen ha egy ilyen testület vezetőjét rendszeresen igen súlyos vádakkal illetik, akkor az erkölcsi-morális kopás kivétel a testület működésére is, és az a saját maga által meg-

hirdetett programokat sem tudja végigvinni. A Fidesz–Lungo Drom együttműködés által azonban megjelenik a parlamentben a roma ügy szellemi, erkölcsi, politikai és szakmai képvisellete.

Utalva a Széles Gábor által felvázolt programra, elmagyarázta, hogy ezek az elképzelések csak akkor tudnak megvalósulni, ha nemcsak politikai képviselő van a parlamenten keresztül, hanem erős kormányzati programokban is megjelennek a szakmai tervezetek, amelyek valóban a roma közösségnek – és az ország egészének is – a felemelkedését segítik. „De ne felejtjük el, hogy nem valamiféle szegregált politikai érdekképviselőtről van szó, hanem az összmagyarság érdeke az, hogy az ország minden polgára – pártra, felekezetre, faji ho-

molni olyan eredményről, amely azt mutatja, hogy érdemi hatást értek volna el a programmal, pedig több százmillió forintot költöttek rá. Az alelnök ígéretet tett, hogy ha a következő kormányban a Fidesz szerepet kap, az első feladat az lesz, hogy ezekkel a pénzekkel ténylegesen el kell majd számolni!

Varga kimondta a tényt: válság van. De a hazai romák adatai sokkal rosszabbak, mint a magyaroké, számukra kérdés a mindennapi megélhetés, a túlélés. És ha ez továbbra is így marad, szociális feszültség fog kialakulni. Hozzátette, már most is feszültség van, ezért nem bölcs dolog még inkább szítani a kedélyeket.

Rávilágított, hogy egész Európában minden kormány azon iparkodik, hogyan lehet munkahelyet teremteni vagy

emelik, ráadásul még a jövedéki adót is növelik, akkor ennek eredménye az lesz, hogy az eddig is gyenge fogyasztás még inkább gyengülni fog. Az emberek nem fogják tudni megvenni a termékeket, igénybe venni a szolgáltatásokat, a vállalkozók, gazdálkodók pedig nem tudnak majd eladni.

Varga állítása szerint 2008-ban 424 ezer regisztrált munkanélküli volt, ez 2009-re 563 ezerre nőtt. Még a dolgozók állása is veszélyben forog, s a roma sem tud munkát találni.

„Szorosabb együttműködésre van szükségünk, hogy ezeket a feszültségeket el tudjuk tüntetni a rendszerből, ahhoz, hogy ne egy szociális robbanás elé nézzünk az ország a következő hónapokban.” A Fidesz eddig is partner volt ebben, és Varga Mihály elmondása szerint

A tanácskozás előadói balról jobbra: Barkó Endre, Granasztói György, Széles Gábor és Varga Mihály

vatartozásra való tekintet nélkül – felemelkedjen, hogy az életminősége jobbá váljon. Ezért kell dolgoznia minden politikusnak.” De a programok megvalósulásához kormányzati felhatalmazásra van szükség.

Varga Mihály rátérve a romatelep-felszámolási programra, kifejtette, hogy a kormánytól rengeteg ígéret hangzott el ezzel kapcsolatban, mégsem tudnak beszá-

megtartani. Magyarországon pedig mindenhol elvonják a pénzt. Az építőiparban további leépítések várhatók, körbetartozások vannak, csődhelyzet alakult ki, egy év alatt 16 százalékkal csökkent a hazai építőipar teljesítménye. Feltette a kérdést, hogy hová tud még ezek után csökkenni.

Javaslatára szerint a fogyasztást növelni kell, de ha az áfát 20-ról 25 százalékra

ezután is partner kíván benne lenni, s számítanak a Lungo Dromra, a magyarországi romákra is. Ennek az országnak csak egy esélye van – mondta Varga –: egymás kezét megfogva, összefogva a jó célok érdekében próbáljuk meg azokat az eredményes eszközöket, a jó példákat alkalmazni, amelyek más országokban már beváltak; így lehet előrelépni.

Barkó Endre, a Szent István Egyetem dékánjaként az iskola szerepéről beszélt, arról, hogy vissza kell terelni az iskolába azokat, akik eltávolodtak onnan. „Úgy nem lehet programot indítani, nem lehet kurzusokra beiskolázni valakit, hogyha az nagyon sok hátránnyal indul és nem tud bekapcsolódni az oktatási rendszerbe.” Ezért indították az úgynevezett oktatási reaktivációs programot, amelyet már számos országban kipróbáltak, és amelynek célja, hogy aki részt vesz benne, az a saját lábára állva legyen képes a saját életét irányítani. Barkó Endre figyelmeztetett: ne azt várjuk, hogy mit kaphatunk az Európai Uniótól, hanem hogy mi mit tudunk adni az EU-nak. „Kíváncsi vagyok, hogy forduljon meg a világ!” – fejezte be.

Járvás István országgyűlési képviselő hangsúlyozta, hogy az európai parlamenti választásra történő felkészülés széleskörű társadalmi összefogást követel.

Az egyik legnagyobb feladatot helyi szinten is abban látja, hogy akinek nincs munkája, azt segítsék, hogy munkát találjon és tanulhasson. Járvás a mezőgazdaságban dolgozik, és látja, hogy a foglalkoztatottak száma ott is rohamosan csökken. Véleménye szerint megoldás lehetne, ha akár a könnyűiparban, akár a mezőgazdaságban leszállítanák a társadalombiztosítási járulék összegét.

Farkas Flórián, a Lungo Drom elnöke, országgyűlési képviselő szöveg a tanácskozás előtt tartott elnökségi ülésről, amelyen véglegesítették a Lungo Drom európai uniós kampányának menetrendjét, majd bejelentette, hogy hivatalosan is elkezdődött a Lungo Drom európai parlamenti választási kampánya. Állítása szerint foly-

A tanácskozás résztvevői

tatják a „Mind magyarok vagyunk!” című konferenciasorozatot, azzal a céllal, hogy megbékéltessék egymással a cigányokat és a nem cigányokat.

Az európai parlamenti választásra rátérve kifejtette: a cigányság érdeke, hogy a szocialista párt megrendítő vereséget szenvedjen, s a Fidesz nagy győzelmet arasson. A cigány szavazatok, a szavazáson való részvétel ebben döntő szerepet játszik.

Farkas bíz abban, hogy még idén sor kerülhet az előrehozott választásokra. Szerinte új cigánypolitikára van szükség, ahol a szakmaiság, az erkölcsiség és a törvényesség a meghatározó. Az egyház és a civil önszerveződés sem maradhat ki a cigánypolitikából, ezért nagyon fontos, hogy a Lungo Drom meg tudja tartani azt a civil mozgalmat, amelyet a cigányság a rendszerváltás óta felépített.

A tanácskozást követő sajtótájékoztatóon Farkas Flórián és Széles Gábor válaszoltak a feltett kérdésekre.

Farkas Flórián ismételt hangsúlyozta, hogy ezzel a tanácskozással hivatalosan is megkezdődött a Lungo Drom európai parlamenti kampánya. Az ország hét

régióját érintő körúton ő maga személyesen is részt vesz. A rendezvények állandó résztvevői a Lungo Drom régióban lévő megyei, helyi vezetői, területi és helyi cigány kisebbségi önkormányzati képviselői, cigány civil szervezetek vezetői, a Fidesz országgyűlési képviselői és választókerületi elnökei. Hozzátette: a régiós rendezvények mellett minden megyében rendeznek egy-egy megyei tanácskozást is, s körülbelül 300-400 lakossági fórumot tart a Lungo Drom.

Az országban egy mozgósítási láncrendszert alkalmaznak, amely azt jelenti, hogy a szavazás napján minden településre, utcára és családra lebontva lesznek olyan aktivisták, akik felelnek azért, hogy a hozzájuk tartozó romák elmenjenek voksolni. Ha a szocialisták és a szabad demokraták valamilyen machinációval, így például a szavazatok megvásárlásával próbálkoznak, nem járhatnak sikerrel, mert a Lungo Drom le fogja leplezni őket – figyelmeztetett a szövetség elnöke. Mint fogalmazott, az EP-választáson soha nem látott részvételre számítanak, mert a romák meg akarják büntetni a kormányt a cigányság élethelyzetének tönkreté-

léért. Indoklásul hozzátette: ilyen mélypontra a cigányság még nem volt, ezért a 2006 óta regnáló szocialista kormánynak a rendszerváltás óta legsikertelenebb roma politika tulajdonítható. A cigányokat még soha ennyi atrocitás, súlyos bűncselekmény nem érte, mint az utóbbi időben.

Széles Gábor üzletember a vezetésével kidolgozott és jobboldali parlamenti választási győzelem után megvalósítandó „Egymillió új munkahely programja” című gazdaságélénkítési programot vázolta. Mint kifejtette, ennek lényege a vidéki munkahelyteremtés, amely nem a multinacionális cégekre épülne, és az ország összes településére kiterjedne. Megvalósításához hosszú menedzsmentláncokra lesz szükség, amelyet részben az önkormányzatokból, falugazdász hálózatból, részben pedig a kamarai emberekből válogatják. A programban az egymillió körüli lélekszámúra becsült hazai cigányságnak is megteremténék a kereseti lehetőséget – fűzte hozzá. Széles úgy vélte, viszonylag rövid idő elteltével, egy-két év után már észrevehetőek lehetnek a program első eredményei.

Regionális tanácskozások

A „Lungo Drom” Országos Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetség május 16-án délelőtt Tamásiban tartotta dél-dunántúli regionális tanácskozását.

A kampányrendezvény előtti sajtótájékoztatót **Farkas Flórián**, a Lungo Drom elnöke, országgyűlési képviselő hangsúlyozta: a június 7-i európai parlamenti választás véleményalkotás lesz a szegénységet előidéző kormányról. A szervezet elnöke bízott benne, hogy a cigányság nagy számban jelenik meg a voksoláson.

A sajtótájékoztatót követően Farkas azzal kezdte beszédét, hogy Magyarországnak csupán 10 százaléka a miénk, mert a többi részét a kormány külföldieknek adta el. Feltette a kérdést, hogy hová tűntek el az ebből szerzett pénzek, s ígértet tett, hogy ha a Fidesz hatalomra kerül, ezek a kérdések előtérbe kerülnek majd.

Szólt arról, hogy a jelenlegi kormány a vízkészletünket is el akarja adni, ezt pedig mindenképpen meg kell akadályozni. Felelősségre kell vonni azokat a személyeket is, akik a cigányságot lejáratták.

Mint mondta, fontos a politikai amnesztia, de a felelősségre vonás a cigányság körében nem maradhat el, mert azt fogják mondani a cigányságról, hogy azok sem különbek. Ezt azonban a jövő cigánypolitikája nem engedheti meg magának,

A képeken a zalaszentgróti rendezvény résztvevői láthatók

mert ha rehabilitálni akarja magát, szakmailag, professzionálisan akarja megjeleníteni magát, európai és társadalmi szinten három dologra kell, hogy épüljön a cigánypolitika: szakmaiságra, törvényességre és erkölcsösségre. Ha erre a három alaphoz épül a cigánypolitika, akkor lehet modern politikát felállítani.

Farkas rátért arra, hogy a munkanélküliségi ráta Magyarországon ma 10 százalékkal mozog, ez azonban a cigányság esetében 85–90 százalékkal, ami azt jelenti, hogy száz munkaképes korú cigány emberből mindössze 10–15 ember tud munkát vállalni. Állítása szerint ennek következménye lehet a cigányság totális munkanélkülisége, ami pedig teljes ki-

látástalanságot eredményez majd és bűnözési hullámot indít el, amely értelemszerűen egy társadalmi konfliktus kirobbanását fogja magával hozni. Hiszen az emberek nem fogják engedni, hogy a gyermekük éhezzen, inkább lopni, bűnözni fognak. Ezért kritizálta a kormányt, mely – mint fogalmazott – nem tesz semmit a cigányság körében kialakult munkanélküliség és szegénység ellen.

A cigányságnak most a legnagyobb összefogásra, egységre van szüksége – hangsúlyozta. Mint fogalmazott, „mindenkire szükség van, de nem minden áron.”

Ribányi József, Tamási polgármestere beszámolójában elmondta, hogy Tamá-

siban a szembenállás, a rasszizmus nincs jelen, békességben élnek egymás mellett a romák és nem romák, aminek örül, és reméli, hogy ez a jövőben is így marad.

Úgy látta, hogy a médiában megjelenített rasszizmus manipulált és félrevezető, s megosztást igyekszik előidézni. Befejezésül hozzátette: Tamási fejlesztése, valamint a geotermikus rendszer a romák, illetve más rasszorulók számára is munkahelyeket biztosíthat.

Széles András alpolgármester, a Tolna megyei közgyűlés Fidesz frakciója vezetőjének véleménye szerint a Lungo Drom és a cigányság rájött arra, hogy 20 forinttal nem lehet megvásárolni a cigány szavazatokat a

választásra. Mint apa átérzi és tudja, hogy a cigány származású embernek is a családja, a gyermeke a legfontosabb, ugyanúgy, mint egy nem cigánynak.

Hangsúlyozta, hogy ő és a Fidesz is elhatárolódik a Jobbiktól és a Magyar Gárdától, s hogy a Fidesz a Lungo Drom szövetségeként van jelen a tanácskozáson. Kijelentette, hogy ebben az országban békére van szükség. A rendőrség dolga a bűnözőt elkapni, s eljárni vele szemben, akár cigány, akár nem az illető.

Széles nehezményezte a pályázatok körülményességét. Pedig – tette hozzá – a pénzek gyors lehívása az építőiparban dolgozó romáknak, roma vállalkozóknak is sokat segítené.

Nyugat-dunántúli Regionális Tanácskozás

Zalaszentgróton tartotta dunántúli kampánykörútjának következő állomását a Lungo Drom 2009. május 16-án délután.

A tanácskozáson részt vett Farkas Flórián, a „Lungo Drom” Országos Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetség elnöke, országgyűlési képviselő, Pintér László, a Zala Megye Közgyűlésének alelnöke és Vigh László országgyűlési képviselő, az 5. számú választókerület elnöke.

A rendezvényt megelőzően a szervezet vezetői és politikusok tartottak sajtótájékoztatót.

Farkas Flórián, a Lungo Drom elnöke elmondta: a június 7-i európai parlamenti választáson cigányoknak és nem cigányoknak egyaránt lehetőségük lesz arra, hogy szavazatukkal véleményüket mondjanak a kormány politikájáról. A cigányság szavazataival meg-

büntetheti a kormányt cigányellenes politikájáért.

A Lungo Drom elnöke kijelentette: az elmúlt két hétben, amióta az ország különböző részein kampányolnak, a fórumokon egyre több roma szervezet fejezi ki nemtetszését a szocialista és a liberális kormányzással kapcsolatban. „Egyre többen vagyunk és a visszajelzések is azt igazolják vissza, hogy nagyon nagy a várakozás a június 7-ét illetően. Azt gondolom, hogy a Lungo Dromon keresztül valamennyi cigány ember, tartozzon bárhová, jöjjön és büntesse meg szavazatával ezt a kormányzatot, hiszen az fennállása óta cigányságellenes politikát folytatott. Mindent lerombolt, ami csak létezik, és ami körülvette a cigányságot” – jelentette ki Farkas Flórián.

Vajda László, a Lungo Drom Zala megyei elnöke elmondta, hogy cigányként értékes polgárai akarnak lenni a társadalomnak és azt akarják, hogy ugyanolyan jogok illessék meg őket, mint honfitársaikat. Szeretnék, ha a cigány társadalom az elkövetkezendő öt évben nagyobb lehetőséget kaphatna az Európai Uniótól.

Megköszönte a Zala megyében működő Lungo Drom tagszervezet képviselőinek az eddig elvégzett munkájukat és egyben kitért arra, hogy június 7-én nagy létszámmal kell részt venni a választásokon. Kiemelte, büszke arra, hogy a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség az egyedüli, aki újra befutó helyet biztosított egy roma származású politikusnak, **Járóka Lívának**.

Pintér László, a Zala Megye Közgyűlésének alelnöke kiemelte, hogy a romák érdekeit a későbbiekben még hatékonyabban kell támogatni, főleg oktatási és foglalkoztatási területeken.

Vigh László országgyűlési képviselő szerint az országnak új kormányra van szüksége, és minél több jobboldali képviselőt kell kijuttatnunk az Unióba és ehhez azt kéri, hogy minden roma menjen el szavazni, hisz így nagyobb esélyünk lesz, hogy jól szerepeljünk az EU-s választáson.

Sütő János, a Zala Megyei Romákért Szervezet elnöke hangsúlyozta, hogy csatlakozik a Zala megyei Lungo Drom munkájához és segíti a minél jobb eredmény elérésében. A tanácskozáson a Sütő János által képviselt önkormányzati képviselők is részt vettek.

Pest megyei Regionális Tanácskozás

Lapzártánkat követően, 2009. május 23-án a Pest megyei Albertirsán tartotta a Lungo Drom európai uniós kampánykörútjának következő állomását.

A tanácskozáson **Raffai László**, a Lungo Drom elnökségének tagja elmondta, hogy idén lejár az Európai Parlament ötéves mandátuma, így 2009. június 7-én hazánkban is sor kerül az európai parlamenti választásra. A választást megelőzően a Lungo Drom Pest megyei szervezetének vezetői, tagjai első lépésként ajánlócédulákat gyűjtöttek, amivel hozzájárultak ahhoz, hogy a Fidesz 17 nap alatt több mint egymillió darab

szelvényt gyűjtött össze. Hangsúlyozta: „Változást szeretnénk, és nem mindegy, ki képvisel minket Brüsszelben. Kimondhatjuk, hogy a cigányságnak és természetesen az egész magyar társadalomnak elege van abból, ami ma Magyarországon zajlik, és úgy gondoljuk, hogy június 7-én kifejezhetjük a kormánnyal szembeni bizalmatlanságunkat.”

A választás a kormánnyal szembeni bizalmi szavazás lesz – húzta alá Raffai. „Elegünk van a megszorításokból, elegünk van az újabb áldozatvállalásból.” Rávilágított, hogy sem a cigányság, sem a vele azonos anyagi szinten élő, nem a cigány kisebbséghez tartozó lakosság nem képes további áldozatvállalásra, és nem hajlandóak a kormány elhibázott gazdaságpolitikájának köszönhetően még több lemondásra.

– A kormány nem csökkenti, hanem fokozza a válságot – hangsúlyozta –, kiszolgáltatottá tette és legyengítette Magyarországot. Az elmúlt hét év alatt a kormány elvette az otthontereztés, a pályakezdés és a családalapítás lehetőségét. A magyar állampolgárok biztonságát sem tudja garantálni. A kormány tönkretette az országot!

„Ma Magyarországon nem válságkezelő, hanem válságmélyítő program van. Éppen ezért kiemelten fontos, hogy június 7-én menjünk el szavazni!” – fogalmazott Raffai.

FELHÍVÁS

A magyar társadalom nem egyszer sodródott súlyos válságba, de – ha nem fosztották meg nemzeti szuverenitásától – mindannyiszor gátat tudott szabni a belviszálynak, meg tudta óvni hazáját a polgárháborútól. Most két romboló válsaggal kell szembesülnünk. Javainknak, családunk megélhetésének, jövőt teremtő erőfeszítéseinknek a bizonytalansága és az indulatok robbanásának veszélye egyidejűleg fenyeget.

Különböző népcsoportok tagjaiként évszázadok óta élünk együtt, s valamennyiünk nyugalmanak az egymás iránt tanúsított megértés, türelem és segítőkészség volt a biztosítéka. Ma ezeknek a készségeknek: lelki, szellemi erőinknek gyors fogyatkozása adja a legtöbb okot az aggodalomra.

Tehetetlenül vesszük tudomásul a már eltagadhatatlan tényt: a legszámosabb kisebbségi népcsoport – a magyar cigányság – a rendszerváltozás legnagyobb vesztese. Az ő köreikben a legnagyobb a munkanélküliség, a legalacsonyabb szintű az iskolázottság, s itt mérhetők a nyomor legsúlyosabb következményei: a korai halál, a test és a lélek egészségének drámai romlása, a devianciák és a bűnözés kiugró mutatói. A válság elmélyülésének legfőbb oka az, hogy a szegénységbe, egzisztenciális reménytelenségbe zuhanó többségi társadalom már nem kínálhatja a felemelkedés esélyét a legmélyebbről indulóknak. Fennáll annak a veszélye, hogy a cigányok a magyarokban, a magyarok a cigányokban látják nyomorúságuk okát, s kérlelhetetlen ellenséggént fordulnak szembe egymással.

Minden felelősen gondolkodó állampolgárnak tudnia kell, hogy sorsunk közös, s ezért együtt kell megteremtünk békén és boldogságunk feltételeit. A felelősség része az is, hogy visszautasítjuk, amikor valakit cigány származása miatt, a cigányság kultúrájához való tartozása miatt, lényegében faji alapon ítélnék el.

Minden törvényes eszközzel álljuk útját annak, hogy a mélyülő gazdasági és politikai válság etnikai konfliktusokba torkolljon!

Városokban és falvakban, az egyházakban és a munkahelyeken szervezzük meg a cigány-magyar együttélés feltétlen híveinek kis köreit!

- Kölcsonös szolgáltatásokkal – tanítással, gondozással, házi munkával – segítsük egymás mindennapi életét!
- Együtt követeljük a tulajdon, a törvényesség, az emberi méltóság rovására elkövetett vétségek szigorú megbüntetését!
- A közbiztonság védelmében közösen alakítsunk polgárőrségeket a rendőrség munkájának megsegítésére!
- Együtt lépünk fel az emberhez méltatlan körülmények megváltoztatásáért!

Felhívunk minden magyar állampolgárt, aki kezdeményezésünkhöz csatlakozni kíván: a felhivas@bla.hu e-mail-címre küldött nyilatkozatával jelezze szándékát!

Az alábbiakban közöljük a felhívást aláírók névsorát:

Babai János
Balog Zoltán
Báthory János
Bogár László
Csányi Vilmos
Erdődi József István
Erdődi József Istvánné
Erdődi Zoltán
Farkas Flórián
Farkas Gábor

Farkas Gabriella
Freund Tamás
Gábor Ágnes
Gazsó Ferenc
Gelsei Gábor
Gerő András
Granasztói György
Hankiss Elemér
Hegedűs Zsuzsa
Illyés Mária

Jánosi Katalin
Jánossy András
Járai Zsigmond
Jelenits István
Jónás Judit
Kende Péter
Kodolányi Gyula
Kulin Ferenc
Lányi András
Náray-Szabó Gábor

Parragh László
Pozsgay Imre
Schmidt Mária
Schweitzer József
Sonkoly Gábor
Vámos Tibor
Várady Tibor
Magyar Antifasiszta
Ligaszövetség
PFLAG Egyesület

Senkit sem hagyunk az út szélén!

Orbán Viktor május 13-án Budapesten a Fidesz európai parlamenti választási programjának, az „Igen, Magyarország többre képes” című dokumentumnak a bemutatóján a program jelentőségéről beszélt, és felszólította Magyarországot polgárait, hogy június 7-én menjenek el szavazni.

Orbán Viktor, a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség elnöke bejelentette, hogy elkészült a Fidesz európai választási programja. Elmondta, hogy aki ezt elolvassa, az láthatja, hogy a Fidesz programja egy európai program – az Európai Néppárt programja pedig a Fidesz programja is egyben.

Azzal folytatta, hogy csatába bocsátkozni nem könnyű dolog. „Még nekünk sem olyan egyszerű rászánni magunkat, és nekivágni egy olyan ütközetnek, mint amilyen egy választási kampány. A legkevesbé sem közömbös, hogy ki megy elől. Nagyon büszke vagyok rá, és mindig önbizalmat és magabiztosságot ad, és nyugalmat kölcsönöz számomra az a tény, hogy azt látom, elől **Schmitt Pál** megy, ő vezeti a listánkat. Hiszen mégiscsak egy kétszeres kardvívó olimpiai bajnokról van szó, ahol a legfontosabb dolog az, hogyan bánik az ember a vassal meg a pengével. És ennek egy csatában jelentősége van. A listán kétségkívül vannak olyanok, akik bizonyos körülmények között szintén nem bánnak rosszul a vassal. Olyan listavezetőnk van, akinek a vezetésével nemcsak optimistán, hanem jókedvűen és bizakodva vonulunk ebbe a csatába. Ráadásul, miután egy kétszeres olimpiai bajnokról is beszélünk, nem mindegy, mi jut eszünkbe, ha ránézünk egy

lista vezetőjére. Ugye, nagyon kevesen vannak közöttünk olyanok, akik láttak már olimpiai aranyérmet. Ezért az olimpiai bajnokról nekünk nem az olimpiai aranyérem szokott az eszünkbe jutni, hanem a magyar zászló, amelyik csak kúszik, csak kúszik, csak emelkedik, csak emelkedik, és közben játszószák a Himnuszt, és mi büszkék vagyunk arra, aki ezt számunkra megteremtette, büszkék vagyunk a hazánkra, büszkék vagyunk a saját tehetségünkre és a saját munkánkra. Ez az az érzés, amire Magyarországnak szüksége van, és ez az az érzés, amire egy kampányban, amikor igenis csatába és vitába szállunk, akkor mindannyiunknak szüksége van.”

Orbán Viktor rátért arra, hogy mind Európa számára, mind Magyarország számára komoly kihívást jelent a munkanélküliség. Véleménye szerint az lenne a megoldás, hogy Európa és azon belül Magyarország megtalálja azt a politikát, azokat az intézkedéseket, és azt a kormányt, amely képes arra, hogy munkahelyeket teremtsen. Orbán szerint Magyarország minden problémája megszűnne, ha hazánkban létrejönne egymillió munkahely. „Ha lesz új egymillió munkahely, eltűnik a költségvetési hiány, megáll a GDP zuhanása, a külföldi adósságunkat meg tudjuk fékezni, mi több, még vissza

is tudjuk fizetni. Tüллépünk az egyensúly versus növekedés, munkahelyteremtés versus megszorítás borzalmas és természetlen vitáján. Erre van szükségünk. Egemillió új munkahelyre. És a mi programunk középpontjában ez áll. Csak munkával tehetjük erőssé Magyarországot és Európát.” Azonban – mint fogalmazott – Magyarország ma még szembenegy Európával, hiszen hazánkban megszorítócsomaggal próbálkoznak, amely munkahelyeket szüntet meg. „A június hetedikéi európai parlamenti választásnak a legfontosabb tétje, hogy meg tudjuk-e védeni az országot a Bajnai-féle megszorítócsomaggal szemben. Igaz, európai választás lesz, de a belpolitikai hatások nyilvánvalóak.”

Az elnök hangsúlyozta, hogy a válságot követően új világ fog kialakulni. „Más lesz az állam és a gazdaság, és más lesz a politika és a piac viszonya is a nemzetállamokon belül. Hogy pontosan milyen? Erről szól az életünk következő néhány esztendeje. És erre nemcsak nekünk, magyaroknak kell a magunk választát megadni, amit új irány néven fogalmaz meg a Fidesz, hanem Európának is meg kell adnia a választát. És ebben a válaszban, ebben a válaszkérésben az Európai Néppártnak, egyik legrégibb és leginvenciózusabb európai erőnek bizony ki kell vennie a

maga részét. Ez a program azért is nagyon hasznos belpolitikai szempontból, mert egy nagyon egyszerű kérdésre is választ ad, mégpedig hogy miért akarnak a Fidesz politikusai választást nyerni? Azért akarunk választást nyerni, mert igen, Magyarország többre képes. Be akarjuk bizonyítani, hogy Magyarország többre képes, mert – szemben az elmúlt hét évvel – mi senkit sem hagyunk az út szélén, amikor azt mondjuk, hogy nemzetben gondolkodunk. Ennek szociális tartalma is van. Azt jelenti, hogy föl fogjuk szabadítani az ország elfojtott és elnyomott energiáit, tetterőit és kreativitását. S mi a rendszerváltás óta hiszünk abban, hogy a szabadság fontos, a szabadság számít, és a szabadság működik. Kell tehát egy új irány. Az új irány pedig nem más, mint maga a szabadság. Optimista című program ez. Igen, Magyarország többre képes! Igen, mi képesek vagyunk ez alapján a program alapján is munkahelyeket teremteni, adókat csökkenteni, visszahozni a szabadságot, újjáépíteni a szabadságot, és képesek vagyunk megoldani azokat a szociális gondokat, amelyek ma milliószám kínozzák az embereket. Ezért arra kérek mindenkit, hogy a program elolvasása után június hetedikén föltétlenül jöjjön el választani.

Magyarország többre képes

A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség európai parlamenti választási programját, az „Igen, Magyarország többre képes” című, 280 oldalas dokumentumot május 13-án mutatták be Budapesten. Az anyag nyilvánosságra hozatalát négy hónapos programalkotó konferenciasorozat előzte meg. A program romapolitikával foglalkozó fejezetéből közlünk részleteket.

Összeurópai romastratégiára van szükség

Az Európában mintegy 12–15 millió főre becsült cigányság – amely nemcsak kulturális, de gazdasági értelemben is jelentősen hozzájárult a kontinens és benne Magyarország sikereihez – jelenleg az EU legnagyobb számú és legdinamikusabban növekvő kisebbsége. Az európai cigányság nagy részét ugyanakkor elviselhetetlen mértékben sújtja a szegénység és a társadalmi kirekesztés, melyet csupán egy európai koordinálású, összehangolt, de a helyi közösségek sajátosságait is figyelembe vevő program lehet képes orvosolni. A romák valós integrációjának sikeréhez elengedhetetlenül szükséges a civil szféra megerősítése, egy hiteles, szakmailag felkészült roma vezetői réteg kialakulása és képzése, valamint az érintett nem kormányzati szervek és az egyházak bevonása.

A romák társadalmi befordítása nem csupán erkölcsi kötelesség, hanem gazdasági szükségszerűség, Európa jövőjének, így Magyarország boldogulásának is az egyik kulcskérdése.

Ma már senki sem vitatja, hogy a cigányok zöme a

rendszerátalakítás nagy vesztese; a szocialista nagyipar leépülése, a biztos munkahelyek eltűnése a korábban önfenntartásra képes romák közül is sokakat ellehetetlenített. A polgári kormány által kidolgozott ösztöndíjrendszert és a beindított programok nagy részét a szocialista-szabaddemokrata kormány 2002-től felszámolta vagy alulfinanszírozta. A kormány szociális katasztrófát gerjesztő, elhibázott politikája következtében az elmúlt években kialakult Magyarországon egy körülbelül háromnegyedmilliós leszakadó réteg, amely folyamatosan újratermeli a tartós munkanélküliséget és alacsony iskolázottságot.

A jelenlegi hatalom, mivel képtelen kezelni a helyzetet, ideológiai síkra igyekszik terelni az ügyet, s ezáltal etnikai feszültséget gerjeszt. Ez pedig akadályozza a problémák tárgyilagos megközelítését és feltárását.

Aktivításra ösztönző foglalkoztatáspolitikai

A roma közösségek túlnyomó többségét elfogadhatatlan mértékű munkanélküliség sújtja Európában; egyes területeken ez eléri a 70 százalékot. Magyarországon több településen ötven kilo-

méteres körzetben sincs munkalehetőség. Ez a körülmény speciális intézkedéseket tesz szükségessé a munkához jutás megkönnyítésére.

A Fidesznek meggyőződése, hogy a roma integráció kulcsa a munkához jutás és az oktatás. El kell érni, hogy mindenki, aki akar, dolgozhasson. Olyan összetett foglalkoztatási és szociális ellátórendszert kell kialakítani a tagállamokban, amely elsősorban az aktivitást ösztönzi, és egyidejűleg képes kezelni a munkanélküliségből és a szociális helyzetből fakadó hátrányokat. A területfejlesztési beruházásokhoz kapcsolódó, nagy volumenű közmunkaprogramot kell beindítani, és a résztvevők számára piacképes képzést szükséges biztosítani. Szociális alapszolgáltatásként ellátott falu- és tanyagondnoki rendszert kell kiépíteni a hátrányos helyzetű, intézmény- és szolgáltatáshiányos településeken, valamint fejleszteni kell a közlekedési infrastruktúrát a munkaerő területi mobilitásának segítésére. A pályázati és pályázathasznosítási kompetenciák fejlesztésével, technikai segítségnyújtással esélyegyenlőséget kell biztosítani a roma szervezeteknek a pályázati forrásokért folyó versenyben. Támogat-

ni kell a családi és kistermelői gazdaságok kialakítását, valamint szükséges azonosítani és felszámolni az önfoglalkoztatás és a kisvállalkozások indításának akadályait a romák körében. Meg kell fontolni a műveletlen, parlagon hagyott földek alternatív felhasználását is, például környezetvédelmi, turisztikai vagy a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos fejlesztések és beruházások révén.

Oktatás – Befektetés a jövőbe

Bár a roma közösségek szélesebb értelemben vett életkilátásainak döntő tényezője a megfelelő oktatáshoz való hozzáférés és a gyermekek tanulmányi előmenetelének biztosítása, a roma tanulók többsége a kora gyermekkortól kezdve számos hátránnyal szembesül az unióban és Magyarországon egyaránt. A roma gyermekek oktatási színvonalának emelése ugyanakkor nemzetgazdasági szempontból jövedelmező befektetés, hiszen az a ráfordítás, amely ahhoz szükséges, hogy egy roma gyerek elvégezze a középiskolát, bőségesen megtérül a költségvetéshez való későbbi hozzájárulása révén.

Teljes körűvé kell tenni a védőnői szolgálatot és meg kell erősíteni a széles értelemben vett segítőszakmák elismerését. Az óvoda nélkül működő településeken óvodát kell létesíteni, ahol pedig férőhelyhiány van, ott bővíteni kell azok számát. Az óvodát már hároméves kortól mindenki számára elérhetővé, ötéves kortól pedig esetleg kötelezővé kell tenni. A középiskolai és felsőoktatási programok támogatásán túl hatékony szakképzési, felnőttoktatási és átképzési programokat, valamint az élethosszig tartó tanulással kapcsolatos tervezeteket kell kidolgozni és felügyelni. Jutalmazni kell azokat az oktatási intézményeket, amelyekből a hátrányos helyzetű tanulók kiemelkedő mértékben nyernek felvételt középfokú oktatási intézménybe, illetve hasonló arányban jutnak el az érettségi bizonyítványig. Olyan támogatási eszközöket – ösztöndíjakat, mentori támogatást – kell bevezetni a roma fiatalok számára, amelyek arra ösztönzik őket, hogy egyrészt érettségi vizsgát tegyenek, másrészt felsőoktatási intézménybe iratkozzanak be, illetve amelyek javíthatják a romák felsőoktatásban való részvételének és képesítésének arányát.

Méltó lakhatást és ellátást!

Az Európai Unió számos tagállamában rendkívül súlyos társadalmi, környezeti és egészségügyi veszélyeket hordozó szegénytelepeken él a romák nagy része. A rendkívül rossz életkörülmények és a nyomor következtében a romák várható élettartama messze elmarad a többségi társadalom átlaga mögött, és bizonyos megbetegedések is lényegesen gyakrabban fordulnak elő a romák körében.

A szegénytelepeket mindenhol fel kell számolni Európában, felújítások és közművesítés révén fejleszteni kell a lakókörnyezetet, az elkülönítés mértékét pedig csökkenteni szükséges. Mindenki számára elérhetővé kell tenni továbbá a megelőző szűréseket és rehabilitációs kezeléseket, az egészségügyi intézményeknek pedig kötelező és közérthető tájékoztatást kell nyújtaniuk a betegek jogairól. Az egészségügyben tapasztalható, túlnyomórészt a nőket sújtó diszkriminatív eljárásokat meg kell szüntetni.

Összehangolt programokat!

Hangsúlyozni kell ugyanakkor: mindezek az intézkedések csak abban az esetben hoznak megoldást, ha a romák megkapják a lehetőséget, hogy az elért eredményeket saját erejükből fenn is tudják tartani. Megoldást csak az eddigi projekt-alapú elképzeléseknél átfogóbb, a romákat érintő összes területet együttesen kezelő cselekvési terv hozhat.

Továbbá átfogó válságtérképet kell felrajzolni, behatárolni az azonnali cselekvést igénylő, leginkább leszakadó térségeket. Uniós szinten elkülönített fejlesztési forrásokból megvalósuló, egyedi programok révén kell lehetővé tenni e területeken az azonnali beavatkozást, a halmozódó problémák egyidejű kezelését. A cél rövidtávon a mélyszegénység generációkon átívelő újratermelődésének megállítása, középtávon pedig a hátrányos helyzetű kistérségek „szintre hozása”.

Az Európai Néppárt 2005-ös határozata sürgeti a fellépést a romákkal szembeni faji gyűlölet, diszkrimináció és erőszakra való felbujtás megakadályozására a médiában is.

Közös felelősségünk

A cigányság és a többségi társadalom viszonya nemcsak nálunk, hanem Csehországtól a Balkánig a jövő stratégiai kérdése. A romákat sújtó nyomor és kirekesztettség megoldatlansága az Európai Unió számos tagállamában okoz konfliktusokat, a globális gazdasági válság keltette létbizonytalanság pedig csak tovább rontja a helyzetet. Ezért fokozott felelősség terheli a kormányokat, amelyeknek alkotmányos kötelességük megvédeni állampolgáraikat, származásukra való tekintet nélkül. Magyarországon a cigányok önálló etnikai kisebbségként államalkotó tényezők. Közös múltunk több mint hétszáz évre tekint vissza, és a jövő is csak együtt képzelhető el. Ezért sem a rasszizmussal való riogatást nem fogadhatjuk el, ahogyan elutasítjuk a kollektív bűnösség minden formáját is, legyen szó akár a roma közösségek, akár a többségi társadalom megbélyegzéséről. A többségnek meg kell próbálnia beleélnie magát a romák helyzetébe. A romáknak pedig akarniuk kell az integrációt.

Összefoglalás

A legfontosabb célkitűzések a romapolitika terén:

1. Összehangolt, de a helyi közösségek sajátosságait figyelembe vevő összeurópai romastratégiára van szükség.
2. A stratégia és a romák valós integrációjának sikeréhez elengedhetetlenül szükséges a civil szféra megerősítése, egy hiteles, szakmailag felkészült roma vezetői réteg kialakítása és képzése, valamint az érintett nem kormányzati szervek és az egyházak bevonása.

3. A romák integrációjának kulcsa a munkához jutás és az oktatás. Aktivitásra ösztönző foglalkoztatáspolitikát kell kidolgozni, amely egyidejűleg képes kezelni a munkanélküliségből és a szociális helyzetből fakadó hátrányokat.
4. Az oktatáshoz való hozzáférés biztosítása befektetés a jövőbe. A jobb oktatás által megnövekedett munkaerő-piaci esélyeik révén a romák a társadalom hozzájáruló tagjaivá válnak ahelyett, hogy a jóléti rendszertől függeneek.
5. Méltó lakhatást és ellátást kell biztosítani a romák számára.
6. A munkához jutás, az oktatáshoz való hozzáférés és az életkörülmények jobbá tétele együttesen adja meg a boldogulás lehetőségét. Így komplex programokra van szükség; nem lehet az egyes problémákat önmagukban orvosolni.
7. Maradéktalanul ültessük át a magyar jogba a diszkriminációellenes uniós szabályokat.
8. Válságtérkép felvázolásával, komplex fejlesztéssel segítsük a többféle hátrányt egyesítő, leginkább leszakadó térségeket.
9. A valós integráció hosszadalmas, kétirányú folyamat. A többségnek tennie kell a romák megismeréséért, nekik pedig az együttélés közös terein el kell fogadniuk és követniük kell az ország erkölcsi és jogi normáit, a jogokat és a kötelességeket egyaránt. A jognak mindenki esetében egyaránt érvényesülnie kell a társadalomban.

Populista ingatlanadótervek

Populista ingatlanadót tervez bevezetni a kormány a „fizessenek a gazdagok” ösztönökre apellálva. Kacsalábon forgónak csak ritkán nevezhető, 30 millió forintnál értékesebb otthon a lakásállomány mindössze 4,5 százaléka.

Ez az a ház, ahol minden változik – facsarhatók ki **Koncz Zsuzsa** egykori slágerének sorai a kormány ingatlanadóval kapcsolatos elképzeléseire, amelyek törvényjavaslat formájában, részletekre bontva az ígéretek szerint a hétvégére lesznek megismerhetők. És a dalszöveg elferdítve tovább folytatható: ez az a ház, ahol nem áll az idő. Mérget lehet ugyanis venni rá, hogy végső formába öntéséig még sokat módosul az indítvány. Ezt nemcsak a koncepció múlt heti, a politikai egyeztetések eredményeképpen rövid idő alatt lezajlott drasztikus átalakulása támasztja alá, hanem az is, hogy születésekor a javaslat még híján volt az érdemi adó- és ingatlanszakmai megmértetésnek.

A Bajnai-kormány gyakorlatlanságával, vagy éppen ellenkezőleg, kiváló taktikai érzékével egyaránt magyarázható, hogy először a szocialisták, de az adófizetők számára is riasztó mértékű, végeredményben mindenre (lakásra, garázsra, üdülőre, vállalkozási célú építményre) és mindenkire (lakosságra, cégekre) kiterjedő, egységes ingatlanadó ötletével állt elő. Az első verzió szerint minden, 2 millió forintnál értékesebb in-

gatlan után fizetni kellett volna – nem csoda, hogy a szocialista frakció két nap alatt szét szedte és igen csak fölpuhította az eredeti javaslatot, töredékére szűkítve az adózás alá eső ingatlanok körét. Ez azért sem meglepő, mivel a kabinet és a szocialista, illetve a szabaddemokrata képviselők eleve megkötötték egymás kezét, amikor a kormány támogatásáról szóló nyilatkozatukat szignálva mindkét oldal biankó csekket írt alá. A képviselők azzal, hogy részleteiben nem ismert ingatlanadóhoz adták a nevüket, a kormány pedig azzal, hogy megígérte, előzetes egyeztetés nélkül semmilyen javaslatot nem visz a parlament elé. [...]

Mostanra [...] amolyan félluxusadót sikerült kreálni, még ha sokak egyetértésével találkozunk is a „fizessenek a gazdagok és a majdnem gazdagok” jelige. Jelenlegi állapotában ugyanis annyit lehet tudni az elképzelésről, hogy

A 30 millió forintnál értékesebb lakóingatlanok tulajdonosait adóztatná meg a kormány

kizárólag a 30 millió forintnál értékesebb lakóingatlanok és üdülők tulajdonosait adóztatnák, őket viszont nagyon, a teljes ingatlanérték után. Ez enyhén szólva ellentmond az arányos közhelyes elvnek, még ha találni is hasonló példát a magyarországi adóztatásban. Az ingatlanok egyedileg adóznának, azaz nem adódna össze az azonos tulajdonban lévők értéke, mint ahogy a családon belül külön néven szereplő otthonoké, üdülőké sem. Az adókulcs 0,35 százalék lenne, de az 50 millió forint feletti értékű rész már 0,5 százalékkal szoroznák. Így például egy 40 millió forint értékű lakás adója évi 140 ezer

forintra jönne ki, ami nemzetközi összehasonlításban kiugróan magas. Miután az adófizetést meghatározó küszöb alatt nincs nullaszázalékos sáv, a 30 millió forint körüli ingatlanok gazdáit valószínűleg kreatív ötletekre inspirálja majd annak bizonygatása, hogy miért is ér ennél kevesebbet hajlókuk.

Önmagában nemigen kifogásolható, hogy az ingatlanadó értékalapú legyen, szemben a jelenlegi gyakorlattal, amikor a települési önkormányzatok szinte kizárólag négyzetméteralapon vetnek ki építmény-, illetve telekadót, egyébként zömmel a nem lakáscélú ingatlanokra. A területre vetített

adó ugyanis igazságtalan, hiszen azonos összeggel sújtja a koros, düledező, nehezen megközelíthető épületeket és a kor igényeinek megfelelő, összközműves újakat. Ugyanakkor több szempontból sem mindegy, hogy mi az az érték, amire az adó vetül. A kormány javaslata a forgalmi értékkel operál, miközben a nemzetközi gyakorlatban alig akad arra példa, hogy ez legyen az adóztatás alapja.

Az értékalapú adóztatást Magyarországon az is nehezíti, hogy nincs ingatlanregiszter még a lakások, házak pontos méretéről, fizikai jellemzőiről sem, nemhogy az értékéről. Ilyen körülmények között elég szerencsétlen az a kormányzati elképzelés, hogy az adó alapját jelentő forgalmi értéket az önbevalló tulajdonosnak kellene kiötlönie, egyelőre ismeretlen fogódzók segítségével. Támpontot legfeljebb az értékbecslők adhatnának, ők viszont ahányan vannak, annyiféle összeget állapítanak meg, ráadásul egy becslés több tízezer forintba kerül. Emellett az ingatlantulajdonos ilyen papír birtokában sem hajthatja nyugodtan álmra a fejét, hiszen semmi garancia nincs arra, hogy az adóhatósági revizor értékítélete azonos lesz a tulajdonos által felfogadott értékbecslőével.

Nincs szükség semmiféle regiszterre, vissza kell nyúlni a luxusadónál alkalmazott számított értékhez, és erre kell vetíteni az így gyorsan bevezethető ingatlanadót – vélekedik **Vámosi-Nagy Szabolcs**, az Ernst & Young adószakértője, az adóhatóság korábbi elnökhelyettese. Ő egyébként pártolná az ingatlanadót, mert igazságtalannak tartja a jelenlegi állapotot, amikor az ország településeinek egy részén van, több mint a felében viszont nincs ingatlanhoz kötődő adó (helyi építményadó, te-

lekadó, kommunális adó, területi alapú idegenforgalmi adó). Szerinte ingatlanadónak akkor és ott van helye, amikor és ahol az építményhez közösségi kiadások kapcsolódnak; út, közmű vezet hozzá, van közvilágítás, költeni kell a helyi közbiztonságra, létezik valamilyen tömegközlekedés, óvoda, iskola, orvosi rendelő – s ezek fenntartásának költségeit meg kell fizetni.

Sokakat felháborított viszont az a kormányzati részről elhangzott, majd visszavont indoklás, miszerint sokan feketén szerzett jövedelemből vettek, építettek új otthonot, továbbá az a megjegyzés, hogy aki nem képes ingatlanadót fizetni, az költözzön kisebb lakásba. A tisztességes adózókat méltán sérti, hogy miután adózott pénzből vásárolt lakásuk után áfát és tekintélyes mértékű illetéket fizettek, ők viseljenek többletterheket a dörzsölt adócsalók helyett is. Emellett bármelyik becsületes adófizető kerülhet olyan helyzetbe (mert munkanélküli vagy nyugdíjas lesz, vagy csak a devizában felvett hitelének törlesztése apasztja szabad forrásait), hogy korábbi, magasabb keresményéből vásárolt lakásának már csak a rezsijére futja a jövedelméből. Az is kérdés, kell-e adót fizetniük a jövedelem nélküli kiskorúaknak, akik megöregkölnek egy ingatlant. Nem tudni, hogy az ilyen szituációkra ad-e majd valamiféle kezelési megoldást a születendő törvény (például, hogy a települési jegyző javasolhassa az érintett adómentességét).

A HVG értesülései szerint (a szokásos állami, önkormányzati, egyházi, alapítványi körön kívül) a nyugdíjasok kedvezményt kaphatnának, de ők is csak halasztott adó formájában, ami magyaráz az adó örökösökre terhelését jelenti, még hozzá a kamataival együtt. Téve-

dés lenne viszont az összes nyugdíjast egy kalap alá venni, hiszen anyagi- vagyoni helyzetük különböző; vannak köztük, akik dolgoznak, részvényesek, vagy éppen (30 millió forintnál kisebb értékű) lakás bérbeadásából élnek tisztességes jólétben. Igazi kedvezményben várhatóan a három- és többgyermekesek részesülnének, akiknek nem kellene megfizetniük az adó egy részét. Így persze lehet, hogy egy 50 millió forintos házban élő háromgyermekes család jobban jár, mint azok, akik két gyermekükkel egy 35 milliós társasházi lakásban laknak.

Az ingatlanadót a dolgok mostani állása szerint nem lehetne leírni a jövedelemadóból és a társasági adóból sem, jöllehet a négy legnagyobb adótanácsadó cég szakértői (köztük az azóta pénzügyminiszterre avaszt **Oszkó Péter**) tavaly még ezt tartották természetesnek. Az adót csak a megfizetett helyi adókkal lehetne csökkenteni, merthogy azok is megmaradnának (korábban volt olyan elképzelés, hogy az ingatlanadó ezeket vagy ezek egy részét váltaná ki), továbbra is a települési önkormányzat döntésétől függő mértékben és kedvezményekkel. A most bevezetendő ingatlanadó (csakúgy, mint a vízi és légi járművekre, luxusautókra terhelendő vagyonadó) viszont a központi költségvetés forrásait gyarapítaná – hiteles és naprakész ingatlanadatok híján elég tág becslések szerint – évi 40–65 milliárd forinttal. A bevétel közös fazékba folytatásával nemcsak az a baj, hogy lelohasztja az érintettek amúgy sem heves adófizetői buzgalmát (a legtöbben szívesebben fizetnek adót, ha helyben és gyorsan megtapasztalják annak eredményét), hanem az is, hogy nem teszi érdekeltté az önkormányzatokat, segítsenek

egy értékalapú, a helyi sajátosságokat kellőképpen figyelembe vevő, precíz ingatlankataszter kialakításában. Valószínűleg éppen az önkormányzati együttműködés feltételezett és logikus hiánya vezetett oda, hogy az adózókra hárítanák a forgalmi érték megállapítását.

Már a rendszerváltás hajnala óta szó van értékalapú ingatlanadó bevezetéséről. [...] A szocialista–szabad demokrata koalíció is többször megpróbálkozott e teher bevezetésével, de saját hibából (félreszavazás), meghátrálásból, illetve alkotmánybírói verdiktre (amit az váltott ki, hogy nem volt lehetőség jogorvoslatra a hatósági értékmeghatározással szemben) sorra elhalt minden kezdeményezés. A vagyoni típusú adók súlyának növelése szerepelt a 2006-os konvergenciaprogramban is (Magyarországon ezek az összadóbevételek mindössze a 2 százalékát adják, szemben a fejlett országokra jellemző 10 százalékos aránnyal), s pártállástól függetlenül azóta is hajtogatják képviselők és szakértők: elsősorban a munkára, illetve a vállalkozásra rakódó terheket kell csökkenteni. Ennek viszont az az ára, hogy a kieső adóbevételeket vagyoni és forgalmi típusú adókban szedhesse be az állam. Kérdés, hogy megfelelő-e a mostani időzítés az új adó bevezetéséhez. Gazdasági megközelítésben felemás a helyzet, hiszen a munkavállalók esetleg jövedelemadó-csökkentést kaphatnak cserébe. Az adó ellen szól ugyanakkor a lakosságnak a válság, a devizahitelek, a munkanélküliség által megtépázott anyagi helyzete, s a megemelt áfa miatt amúgy is halott ingatlanpiac.

Molnár Patrícia
HVG
2009. május 20.

Őszintén a romákról

Farkas Félixszel, a megyei közgyűlés Kisebbségi Bizottságának elnökével beszélgettünk

– Meglepő véleménye van a cigányság mai helyzetéről, hiszen több fórumon is állította – többek között a szomolyai közmeghallgatáson is –, hogy ez a réteg a rendszerváltás vesztese. Mire alapozza ezt a véleményét, és miért pont a roma társadalom?

– Nem úgy mondanám, hogy meglepő, hanem őszinte. Hogy miért? Nézzük csak meg, mi is volt a rendszerváltás előtt. A romák 98-99 százaléka dolgozott, mert kötelező volt, és azt se feledjük el, hogy volt munka. Jobban lehetett tervezni, és a romák is ezt tették. A rendszerváltozás után elkezdődött a cégek fölszámolása, és főleg a romák, de hangsúlyozom: nemcsak ők kerültek utcára munka nélkül. A probléma a kormány által létrehozott szociális hálózattal kezdődött, nem volt ösztönzés a munkakeresésre, munkavégzésre, „hiszen kapok segítyt”, amit a postás hazához ellenszolgáltatás nélkül.

– Akkor mondhatjuk azt, hogy a mai helyzet a rendszer hibája, és nem a romáké?

– Én nem a romákat hibáztatom, sőt mellettük állok, hiszen én is az vagyok. Ha a kormány munkát biztosított volna, biztos vagyok benne, hogy a romák nagy többsége ma is dolgozna. A rendszerváltás előtt bebizonyítottuk, hogy tudunk dolgozni, mert mondtuk meg őszintén: ezt az országot az építőiparban főleg a romák építették segédmunkásként, kubikosként. A rendszerváltás utáni hibás döntésről nem a romák tehetnek. A probléma nagyon nagy, hiszen az a nemzedék, amely dolgozott már, lassan kihál, és a következő generáció abba született bele, hogy nem kell semmit tenni, mert hozza a pénzt a postás, így nem is ismerte meg a munkát. Ebből adódik, hogy így már nehéz bekerülni a munkába, ehhez több szempontot kell figyelembe venni. Alulképzett, mert nem talál, vagy mert nem is keres munkát.

– Mi lehet ön szerint a megoldás erre a problémára?

– A mai nap ez már késő. Akkor, amikor százezer ember számíthat arra, hogy elveszíti a munkáját. A jelenlegi helyzetben másoknak sincs, hiszen cégek mennek tönkre, gyárak zárnak be.

– Akkor nincs megoldás?

– Kell, hogy legyen megoldás. Szimpatikus volt az, amit a monoki polgármester elindított, hogy munkáért segítyt. Sajnos a törvények ezt nem tették lehetővé, mert munkáért bért kell adni. Én mint a kisebbségi önkormányzat vezetője Mezőkövesden, benyújtottam a polgármesternek egy kérvényt, hogy az iskolákban lévő problémás gyerekekkel való foglalkozást meg tudjuk oldani úgy, hogy fel tudjanak zárkózni azokhoz a diákokhoz, akik jó családi háttérrel rendelkeznek. Plusz munkát nem várhatunk el a pedagógusoktól, hiszen az ő feladatuk az oktatás keretein belül mozog. Ezért kértünk két főt, akik ezekkel a gyerekekkel foglalkoznak. A lehetőségeket keresni kell. Lássuk be, hogy ha a fiatal – és természetesen romában gondolkodom – nem hagyja ott az iskolát, és nem tizennégy évesen megy szülni, hanem inkább kivár, elvégzi az iskolát, szakmát tanul, akkor sokkal nagyobb esélye lesz majd elhelyezkedni, ha persze munka is lesz. Azt hiszem, ráér a gyermekvállalásra, amikor már elég felnőtt, és a felelősségtudata is a helyére került.

– Ez mind igaz, de nem ez látszik. A mai roma felnőtt generáció nagy része nem arra neveli a gyerekeit, hogy tanulj, szakmát szerezz, dolgozz.

– Nem véletlenül, és azt hiszem, jól is mondtam, hogy először a fejekben kell rendet tenni. Rá kell jönniük a szülőknek arra, ha még nem jöttek rá, hogy a gyermekük jövője az elsődleges. Azzal, hogy én a gyereket időben elviszem bölcsődébe, óvodába, majdan az a gyerek föl tudja venni a lépést az iskolában egy átlag gyerekkel, s akkor tud haladni. Kellő időben megtanul írni, olvasni, kijárja a nyolc általánost, szakmát tanul, és akkor talán nem lesznek különbségek a gyerekek között. Ezek a gyermekek már közösségekben nőnek fel, együtt romák és nem romák. Itt a kulcsszó az együtt. Azt viszont senki se mondja nekem, hogy egy bölcsődés vagy egy óvodás gyerek azzal foglalkozik, hogy ki cigány, vagy éppen ki a magyar. Hangsúlyozom, hogy azoknál a roma családoknál, ahol probléma van, szemléletbeni váltásra van szükség. Ne legyen az elfogadott, hogy hozza a postás a segítyt, és jól megélhetek én a családi pótlékból is. Mondjuk ki: minek kell a mai helyzetben hat, nyolc gyerek? Én nehezen tudok eltartani kettőt, pedig harminc éves munkaviszonnyal rendelkezem. Itt remegek,

hogya el ne küldjenek, vagy hogy az egészségem ne romoljon meg, hogy a gyerekeimet tudjam tovább iskoláztatni, nevelni! Azt viszont hozzáteszem, hogy a gyerekeim között nincs olyan, akinek ne lenne érettségije. Vagy az egyik éppen főiskolára jár, és mellette dolgozik négy órában.

– Akkor mondhatjuk azt, hogy a roma társadalom is rétegződött? A felső réteg, amely éli mindennapos – mondjuk úgy „normális” – életét, és van az, amellyel az említett probléma van. Felvetődik a kérdés, hogy hozzájuk milyen formában jut el ez a vélemény, vagy éppen az ösztönzés ereje, amiről előbb beszélt. Ha csak a helyi példát említem: ha egy pincelakásban lakó család onnan kikerül, be kell illeszkednie a társadalomba, meg kell szoknia, hogy maga körül rendet kell tartania, tehát életvitelt kell váltania. Ki segít vagy kinek kellene segítenie ebben?

– A kisebbségi önkormányzatnak. Szinte minden romák által lakott településen van, és én úgy gondolom, hogy elsődleges céljuk az legyen, hogy segítsék azokat a személyeket, akik igenis akarnak a saját érdekében tenni magukért. Hiszen a legszorosabban ezek az önkormányzatok állnak kapcsolatban az ott élőkkel. Ha van egy jól működő és tisztességes önkormányzat, akkor rá tudja venni az embereket a helyes irányra, hiszen nincs más kiút.

– Mi a véleménye a cigányozásról?

– Sokat vitatott kérdés, hogy szabad vagy nem szabad kimondani: cigány. Ha nem lehet kimondani, akkor a kérdés, hogy kik vagyunk, ha nem vagyunk cigányok? Akkor nem lehet Kisebbségi Önkormányzatot létrehozni? Vagy ha már létrehoztuk, akkor hogyan nevezzük? Vagy a 100 Tagú Cigányzenekart hogyan hívjuk? Ez számomra nem lehet kérdés, én személy szerint a cigány kisebbséghez tartozom, de úgy élek, mint bárki más ebben az országban. Ez az ország az én hazám is. Vérem adnám érte, mint azt a nagyszüleim is tették. Hogy a kultúránkat és identitásunkat megőrizzük, az más dolog. Azok mi vagyunk. De hangsúlyozom, engem nem sért a kifejezés.

– Ha már itt tartunk, folyik a kormány által tervezett integrációs program. Mi a véleménye erről?

– Én az integrációt nem így képezem el. Van a kormánynak egy telep-felszámolási projektterete. Én nem lakást adnék nekik, hanem iskoláztatást, szakmát, majd munkát. Dolgozzon, és akkor, amikor majd ő fenn tudja tartani a lakást, hiszen annak is vannak költségei, akkor lehet hozzásegíteni ahhoz, hogy lakást kapjon. Hol van a számonkérhetőség? Hiszen ha egy rossz környezetből bekerül egy jó környezetbe, amit csak úgy kapott meg, nem tudja értékelni, és pár hónap múlva ugyanolyan környezetet teremt maga körül, amilyenben azelőtt élt. Mivel az ő tulajdona nem számonkérhető. Természetesen vannak jó, de vannak rossz tapasztalatok is. Hangsúlyozom viszont, hogy nem Szomolyáról beszélek, hiszen itt lezárult egy éppen sikeres program.

– Azt látjuk nap mint nap a hírekben, hogy elhatalmasodik az országban a magyar-roma ellentét. Már az EU egyes országaiból, sőt Amerikából is azt halljuk vissza: itt rasszizmus folyik. Ön szerint mi ennek az oka?

– Azt nem mondhatjuk, hogy nincs ellentét romák és nem romák között. Mindig is volt, de nem ilyen mértékben. Hogy ez mára ennyire kiélesedett, ezt sajnos a gazdasági helyzet hozta magával. A válság, a munkahely elvesztések, és itt nemcsak a cigányemberekről beszélek. Kik tesznek felelőssé rögtön? Hiszen azért nincs munkám, vagy azért nincs bevétele a kormánynak, azért vannak megszorítások, azért van most államcsőd, mert a romákat segíyezni kell. A romakártyát mindig kijátssza valaki. Hogy ez mesterséges ellentétszítás, az biztos. Ezért is figyelnek ennyire ránk. Nem véletlenül említettem azt, ami az én véleményem, hogy ez mesterségesen generált probléma. Valakiknek érdekükben áll szembeállítani az embereket egymással, hiszen addig sem foglalkozunk a fontos dolgokkal, csak a felszínes témákkal. Nem tudom, hány embernek kell meghalni még ahhoz, hogy észhez térjen a cigány és a nem cigány is. Véleményem szerint akkor tudnánk ezt kivédeni, ha a cigány és a nem cigány egymás mellett ki tudna állni egy közös cél érdekében, és elmondhatnánk, hogy nekem nincs bajom veled, neked meg nincs bajod velem, és nem fogjuk hagyni azt, hogy külső személyek szembeállítsanak minket egymással.

– Mi az ön véleménye az olyan sokat vitatott „Romákat a polgárőrsekbe!” szlogenről?

– Én 1994-ben lettem önkormányzati képviselő Mezőkövesden. Már akkor kezdeményeztem ezt, és az akkori polgárőrpáncsnak akkor azt mondta, ez nem jó ötlet. Én visszakérdeztem, miért. Hát mert nektek külön kellene alakítani. Miért? Viták árán eljutottunk oda, hogy bevittem négy főt a csoportba és bizony megállják a helyüket. Csoportban, de egyenként is meg lettek dicsérve. Ezek erkölcsileg megbecsült emberek. Ha a falvak felé haladunk gondolatban, ott is működik a dolog, ha a polgárőr-csoport be tudja fogadni a romákat. Ezzel is lehetne oldani ezt a mesterségesen szított feszültséget, amit a média is fokoz, a félig elmondott, sokszor valóságtartalom és bizonyíték nélküli, szenzációhajhász híreivel. Megint visszajutottunk oda, hogy mesterségesen előidézett előítélet. Ezért van az, hogy az emberek nem szívesen fogadják a polgárőr-ség tagjai közé a romákat. Hiszen belé sulykolják az emberekbe, hogy nekem utálni kell téged. Itt sajnos már mindenki mindenkit gyűlöl.

– Sokat hallunk a megélhetési bűnözésről, ami szintén egy konfliktus ok. Jól gondolom?

– Ez egy nagyon rossz dolog a törvények között. Nem lehet sem magyart, sem cigányt mentesíteni azzal, hogy megélhetési bűnözés. Ezt igenis el kell törölni! A bűncselekmény az bűncselekmény, akárki is követte el. Ez megint csak egy feszültséget okozó, megoldásra váró probléma. Szigorítani kell a büntető törvénykönyvet. Munkát kellene biztosítani az embereknek, legyen az akár közcélú munka is. Ha a felkínált munkát nem vállalja, szigorúan meg kell vonni tőle a segílyt akár cigány, akár nem. Ha jól látom, akkor ismét visszajutottunk oda, amit nem tudok elégszer hangsúlyozni, hogy a kezdéshez a fejekben kell rendet rakni.

Kónya András
Szomolyai Tükör

PETÍCIÓ

Bajnai Gordon Miniszterelnök Úrnak a lakosságot sújtó gazdasági megszorító intézkedési terve ellen

**Alulírott Mezőkövesdi Cigány Kisebbségi Önkormányzat az
alábbi petíciót nyújtjuk be a Tisztelt Miniszterelnök Úrnak a
lakosságot sújtó megszorító intézkedési terve ügyében.**

A Mezőkövesdi Cigány Kisebbségi Önkormányzat megdöbbenéssel figyeli a kormány terveit, miszerint a kialakult gazdasági válság megoldásaként újabb és újabb áldozatvállalást kér Magyarország polgáraitól. Felelősséggel kijelentjük: az általunk képviselt cigányság és a vele azonos anyagi szinten élő – nem a kisebbségünkhöz tartozó – lakosság nem képes további áldozatvállalásra. A vidéken élő lakosságot az elmúlt évek elhibázott gazdaságpolitikája a létminimum szintjére sodorta, így ez a réteg nem képes még több lemondással helyrehozni az Önök hibáját. Adót és gyógyszerárat emelni, a fogyasztási cikkek áfáját emelni Budapesten csak könyvelési tétel, az ország nagy részén viszont az életben maradás lehetőségét veszi el az ott élőkől.

Ön életkörülményeiből adódóan nem tudhatja, hogy Magyarországon több millió ember már ma is máról holnapra él és már nincsenek tartalékaik. Nem volt soha módjuk ciprusi és más adóparadicsomba menteni vagyoniukat, nem voltak huszonévesen vezérigazgatók, egyszerűen csak dolgoztak tisztességgel, és hitték, hogy az évtizedek óta kért áldozatvállalásokkal megalapozhatják saját és gyermekeik jövőjét.

Ön és kormánya most ezt a jövőt is felélné csak azért, hogy megfeleljen a külföldi pénzügyi köröknek. Ma már országunkban nem lehet jövőt tervezni, hisz a jelenünk is bizonytalan. Emberek százazrei mennek úgy dolgozni, hogy nem tudják, holnap is mehetnek-e. Kilátásuk sincs lakáshoz jutni és a meglévő lakáshiteleket sem tudják törleszteni. Az idős emberek nem váltják ki gyógyszereiket, mert nincs rá pénzük, a fiatalok nem tudnak gyermeket vállalni, mert nincs hová. Aki ezektől az emberektől akar még több pénzt behajtani, vagy tudatlan, vagy nagyon is tudja, mit tesz.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Az a javaslatunk, hogy elsősorban a multinacionális cégektől kérje az áldozatvállalást, akik forint milliárdokat nem fizetnek be a közös kasszába, kérje meg az extraprofitot termelő magyarországi pénzintézeteket, vállaljanak nagyobb szerepet a közös teherviselésben. A magyar családok helyett kérjen többet azoktól, akiknek legfőbb gondja vagyonuk külföldre mentése volt.

Nem kívánunk mást, mint megélhetésünk biztosítását és azt, hogy merjünk hinni jövőnkben. A társadalmi elégedetlenségre nem a büntető törvények szigorítása, a szólásszabadság korlátozása, a Magyarországon élő etnikumok egymásra uszítása, hanem felelős, országunk népével közösséget vállaló és társadalmunk döntő többsége által elfogadott és vállalt politika a válasz. Ezt követeljük a magyar kormánytól és a mögötte álló politikai erőktől.

Arra kérjük a Miniszterelnök Urat, hogy gondolja át a fent felsorolt megszorításokat, csoportosítsa át a terheket, ne döntse még mélyebb szegénységbe az embereket.

Célunk elérése érdekében, ha kell, az egész országra kiterjesztjük kezdeményezésünket. Nincs hová hátrálnunk, ezért minden, a demokráciában megengedett eszközt igénybe veszünk életünk és családjunk védelmében.

Farkas Félix
elnök

Mezőkövesd Város Cigány Kisebbségi Önkormányzata

A Fidesz–KDNP Frakciósövetség Emberi jogi munkacsoportjának nyilatkozata

2009. április 30-án egy 12 éves gyermek az iskolából tartott hazafelé, amikor elmondása szerint egy 8 fős, fiatalokból álló csoport közrefogta. Ketten lefogták, amíg a többiek kiürítették a zsebeit, táskáját kiborították, majd szexuális tartalmú megjegyzéseket tettek rá. A kislány, aki a tavaly meggyilkolt 14 éves kiskunlacházi lány barátnője volt, sokkot kapott. A ráckevei rendőrség egy 16 éves fiatal gyanúsított meg abból a társaságból, amely csütörtökön megtámadta a kislányt.

Mint emlékeztet, 2008. november 23-ára virradóra megtámadtak, megerőszakoltak és meggyilkoltak egy 14 esztendő kiskunlacházi kislányt, majd ruházatától megfosztott holttestét az útszéli árokba lökték. A tetteseket a mai napig nem fogták el.

Kolompár Orbán, az Országos Cigány Önkormányzat elnöke, a sajtó híradásai szerint a 2009. április 30-án történt esetről úgy nyilatkozott, gyerekcsínynek tudja be a 12 éves lánygyermek elleni támadást.

A Fidesz–KDNP Frakciósövetség Emberi jogi munkacsoportjának nevében felszólítjuk Kolompár Orbánt, az Országos Cigány Önkormányzat elnökét, hogy amennyiben a fenti ügy kapcsán valóban gyerekcsínyről beszélt, úgy haladéktalanul vonja vissza az áldozatot súlyosan sértő, az elkövetőket mentegető, a bűncselekmény gyanúját felvető esemény súlytalanná tételére irányuló kijelentéseit és kérjen bocsánatot értük. Megengedhetetlennek tartjuk bármely bűncselekmény kapcsán a kettős mérce, illetőleg a kétértelmű megfogalmazások alkalmazását. Elvárjuk a magyarországi közélet minden szereplőjétől, hogy szolidáris legyen az áldozatokkal, s elítélje az erőszak és a félelemkeltés minden formáját. Meggyőződésünk szerint ugyanis ez szolgálja az egyes társadalmi és etnikai csoportok közötti békesség helyreállítását és fenntartását hazánkban.

Felszólítjuk az Igazságügyi és Rendészeti Minisztert, minden rendelkezésére álló eszközzel lépjen fel annak érdekében, hogy a rendőrség mielőbb kézre kerítse a kiskunlacházi gyermekek sérelmére végrehajtott bűncselekmények, valamint a magyarországi roma és nem roma áldozatokkal szembeni gyilkosságok elkövetőit.

*Balog Zoltán
Semjén Zsolt
Ékes Ilona
Bíró Ildikó*

*Farkas Flórián
Fazekas Sándor
Szászfalvi László
Varga József*

„Minden állampolgár érdeke...”

A polgárőrök nagyon fontos feladatot látnak el

Ózdi lakásán kerestem fel az egykori polgárőrvezetőt, Budai Lászlót. A bejárati ajtón ma is az Országos Polgárőr Szövetség emblémája látható a *Budai László polgárőrparancsnok* feliratú táblával együtt, emlékeztetve a látogatót a közbiztonságra, a polgárőrök tevékenységére.

Budai úr 1937-ben született és a Hétes-telepen lakott. Tizenhárom-tizenéves korában kezdett el versenyszerűen boksizolni. Ökölvívóként, sportolóként 18 éven keresztül „járta” az országot, képviselte az ózdi színeket. A területi, illetve észak-magyarországi mérkőzéseken első és második helyezéseket ért el. A sportolói tevékenységgel párhuzamosan az Ózdi Kohászati Üzemnél dolgozott, így az energia részlegnél kazángépész, valamint a Finomhengermű gyárrészlegnél csoportvezető volt. Negyvenkét év szolgálati idő után vonult nyugdíjba. Társadalmi megbízatásban harminckét évig tevékenykedett közbiztonsági területen önkéntes rendőrként mint csoportvezető. 1994-től 2007-ig parancsnokként vezette az Ózdi Munkás Úti Polgárőrség szervezetét.

„Ma is büszke vagyok”

– Ma is büszke vagyok a roma származásomra. Elmondhatom, hogy a munka, az emberekért való tenni akarás volt az a fontos alapja az életemnek, amely előse-

gítette, hogy tisztességes és becsületes ember váljon belőlem. Meggyőződése, hogy a társadalomba mindenkinek be kell illeszkednie. Mindig fontos azonban a pozitív példakép, az olyan emberek, akikre jó cseleke-

deik, munkájuk alapján mások, főleg a fiatalok felnézhetnek. Miért mondom ezt? A rendszerváltás után az egykor 14 ezer embert foglalkoztató Ózdi Kohászati Üzemek megszűnt, így nagyon sok ember állástalan lett. Létebizonytalanságba kerültek és a megváltozott körülmények között családok csúsztak le a megélhetés lejtőjén. A gyár és a bányák megszűnését a mai napig érzi a város és térsége – kezdte a beszélgetést **Budai László**.

Budai úr véleménye szerint a bekövetkezett társadalmi-gazdasági változások elindították azt a folyamatot, amely bizonyos mértékig szerepet játszott a bűncselekmények elkövetésének növekedésében, az úgyneve-

zett megélhetési bűnözés kialakulásában.

Mint hangsúlyozta, a „vasazás” iparággá nőtte ki magát az erdők pusztításával egyetemben. Tehát a társadalmi-gazdasági viszonyok megváltozása előidézte a közbiztonság romlását az egész országban, így az ózdi térségben is. Ezért döntött úgy Budai László és több egykori kollégája, hogy megalakítják az Ózdi Munkás Úti Polgárőrség Szervezetét. Roma és nem roma

emberek közös döntése volt ez az elhatározás, hogy az ózdiak biztonságáért eredményesen tevékenykedhessenek. Az ózdi egyesület 1994. szeptember 12-én alakult meg az észak-borsodi város közbiztonságának javítása céljával.

Nagyobb jogosítványokat

– A polgárőrök belső motiváció alapján, anyagi ellenszolgáltatás nélkül végezték tevékenységüket. Eredményesen dolgoztunk, a köszönőlevelek is ezt bizonyították. Jó volt a kapcsolatunk a lakossággal, a települési önkormányzattal és a rendőrséggel egyaránt. Együttműködési megállapodást kötöttünk az Ózdi Velence Egyesülettel és több területi képviselővel a körzetek közbiztonságának felügyelete érdekében. Vállalt munkánk szerkesztés részét képezte a rendszeres járőrözés, a Szomszédok Egymásért Mozgalom munkájához nyújtott tanácsadás, valamint a különböző városi rendezvények helyszíneinek biztosítása. Fő feladatunknak a bűnmegelőzést tekintettük. Az önkormányzati képviselők által szervezett lakossági fóru-

mokon tájékoztatást adtunk a bűnügyekről, a bűnmegelőzési tevékenységről. Az aktív tagjaink száma 18–32 fő között mozgott, ők rendszeres oktatásban részesültek. Mi a város egész területét átfogtuk, a rendőrség mindig tudta, hogy a polgároink merre járőröznek. A gépkocsi, illetve a technikai eszközök segítették a mobilizálhatóságunkat. A lakosság örült a működésünknek, mert a tagjaink látványa megnyugtatta az embereket. Az egyesületünk 1994-től 2007-ig működött eredményesen. Ma is, ha a városban járok, sok ember megállít, s a velük történő beszélgetések rendszeres, visszatérő témája, hogy pozitívan emlékeznek vissza a polgárőrszervezetünk tevékenységére. Véleményem szerint a polgárőrök nagyon fontos feladatot látnak el, s

összefogással még jobb eredményeket lehetne elérni a közbiztonság javításának területén. Ezt elősegíthetné, ha a rendőrség és a polgárőrség nagyobb jogosítványokat kaphatna, s a törvényi háttér is ennek megfelelően rendeződne, mert a jogszabály csak „ballag” a valóság után. A médiumoknak gyakrabban kellene foglalkozniuk a közbiztonsággal, a rendőrök és polgárőrök munkájával, mivel minden állampolgárnak érdeke, hogy rend és nyugalom uralkodjon az országban. A lakosságnak pedig össze kell fognia, s nekik is védeniük kell egymás tulajdonát, mert a rendőrség és a polgárőrség nem lehet ott minden háznál.

A házigazdával együtt néztem meg az előszoba falain található bekeretezett oklevelek sokaságát, ame-

lyek között a munkahelyi elismerések mellett fellelhetők az eredményes sportolói és önkéntes társadalmi munkát fémjelző dokumentumok is. Egy sikerekben gazdag életút állomását jelenti például az Ózd város felnőtt ökölvívói második helyezése, vagy a belügyminisztériumi oklevél. 2002-ben az Országos Polgárőr Szövetség a polgárőr mozgalomban végzett áldozatkész, önzetlen munkájáért a Polgárőr Érdemrend bronz fokozatát adományozta Budai Lászlónak. De Budai úr szerény és közvetlen ember. Nyugdíjasként is sok emberrel találkozik, ismerősei felkeresik egy-egy beszélgetésre. Az olvasás, a tévénézés is a kedvenc elfoglaltságai közé tartozik. Sokat tett a helyi közösségért, s 72 évesen is érdeklődik a közélet eseményei iránt.

– Megítélésem szerint a roma embereknek fontos előrelépést jelent a tanulás, a képzés, mert így van nagyobb esélyük a munkahelyszerzésre. Ha munkát végeznek, akkor az rendszereséget jelent, s a fizetésből biztosabb a megélhetés. Azok a szülők, akik dolgoznak, pozitív példát mutatnak gyermekeiknek, a környezetüknek, így a társadalmi beilleszkedés is sikeresebb lesz. A szegénység nemcsak kisebbségi probléma, így nagyon fontos, hogy az emberek békében éljenek egymással. Mint volt sportoló, úgy vélem, a sportolás nem csupán jó emberformáló lehetőség, de kitörési esélyt is jelent – fejezte be gondolatait a volt ökölvívó és polgárőrpáncsnok.

Józsa Zoltán

PROGRAMAJÁNLÓ

III. Athe Sam! – Itt vagyunk! ROMA ÖSSZMŰVÉSZETI FESZTIVÁL

Az elmúlt két év sikereire való tekintettel idén is megrendezésre kerül az „Athe Sam!” Roma Összművészeti Fesztivál Budapesten a Gödör Klubban

2009. június 8–14. között.

Az „Athe Sam!” célja, hogy a sokszínű, szinte minden művészeti ágban jelentős értékeket létrehozó roma kultúrának minél több arcát megmutassa, valamint hogy a művészet eszközeivel teremtsen kereteket a kultúrák közötti párbeszédnek, és hozzájáruljon a mindennapi félreértések csökkentéséhez és a kölcsönös elfogadáshoz. A fesztivál – hogy a szórakoztatáson kívül megfelelő tudást biztosítson a cigány kultúra értékeinek befogadásához – több síkon közelíti meg a roma kultúrát és a cigányság kérdéseit.

A találkozót a világhírű *Rajkó zenekar* koncertje nyitja meg. Fellépnek még: *Karaván Familia, Rományi Rota, Traio Romano, Amala, Oláh Vince, Szilvási Gipsy Folk Band, Ternipe, Parnograszt, Pad Rabka Moujika, Khamoro, Szakcsi Lakatos Béla és a Gipsy Jazz, Balogh Kálmán és a Gipsy Cimbalom Band* és még sokan mások... Emellett az egyhetes fesztivál során fotókiállítás, színházi előadások, filmvetítések, szakmai konferenciák és beszélgetések vehet részt a közönség, kézműves bemutató és vásár során a cigánysághoz szervesen kapcsolódó kézműves mesterségekkel is megismerkedhetnek az érdeklődők. Ebben az évben különösen nagy hangsúlyt fektetnek a fiatal tehetségek felkutatására, bemutatására is.

A fesztivál ingyenesen látogatható.

A részletes program megtalálható az <http://athesam.hu> oldalon.

Pünkösd

Pünkösd a húsvétot követő ötvenedik nap, mozgó, kétnapos ünnep, május 10-e és június 13-a között mindig valamelyik vasárnapra és hétfőre esik. Idén pünkösdvasárnap május 31-én, pünkösdhétfő június 1-jén lesz. Pünkösd az egyház fontos ünnepe, mégsem alakultak ki hazánkban olyan világi hagyományai, mint például a karácsonynak vagy a húsvétnak.

A pünkösd szó a görög pentekosztész (magyarul: ötvenedik) szóból származik, mert a pünkösd a húsvétot követő ötvenedik napon kezdődik. Az ünnepről május hónapot pünkösd havának is nevezik.

Áldozócsütörtök a húsvétot követő negyvenedik nap, Jézus mennybemene telének napja. Neve onnan ered, hogy az évi egyszeri áldozás határidejéül az egyház ezt a napot jelölte meg. Sok helyen ez a gyerekek elsőáldozásának napja is.

A pünkösd története

Pünkösdkor az egyházi hagyomány szerint a Szentlélek eljövetelet ünnepeljük. Jézus feltámadása után az ötvenedik napon az apostolok, valamint Mária és a tanítványok közösen ünnepeltek meg a pünkösdöt, amely eredetileg zsidó ünnep volt. Amint így együtt voltak, hatalmas szélvihar támadt, és a Szentlélek lángnyelvek formájában leszállt az apostolokra. A Jeruzsálemben tartózkodók meglepődve tapasztalták, hogy értik, amit

az apostolok mondanak, ugyanis azok különböző nyelveken kezdtek el beszélni. Az apostolok megkezdtek a térítést, prédikációik hatására sokan megtértek, és belőlük alakultak az első keresztény gyülekezetek. Így vált a pünkösd az egyház születésnapjává.

Pünkösd népszokások

A pünkösd népszokásokban keverednek a régi pogány és a keresztény elemek. Annak idején a pünkösd szokások igen előkelő helyet foglaltak el a népi kultúrában, mégis voltak olyanok, amelyeket a 17. század során az egyház kifejezetten tiltott. Eltűnésük viszont nem ekkor, hanem a 20. század folyamán következett be, néhány faluban azonban még ma is élnek a pünkösd hagyományok, játékok, az Alföldön például a pünkösdölés, a Dunántúlon a pünkösdikirálynéjárás.

A pünkösd a termékenységget, a tavaszt köszöntő ünnep. Ez jelenik meg a népszokásokban is. Pünkösd ünneplésében ma is fontos szerepet játszanak a virágok, elsősorban a pünkösd róza, a rózsa, a jázmin és a bodza. Régebben az ország majd' minden táján zöldbe borult a falu ezen a napon, a kapukat, kerítéseket lombok díszítették, a templomokat is piros virágokkal és zöld ágakkal ékesítették föl.

Egyes vidékeken pünkösdkor állították a májuszfát. A fiúk csoportosan mentek az erdőbe a fákért, s majdnem minden lányos ház elé leástak egyet. Volt olyan vidék, ahol a legény csak a neki tetsző lány kapujába állított májuszfát, amelyet szalagokkal, pereccel, kulacs borral díszített. Ahol azonban május elsején állították föl a májuszfát, ott pünkösdkor került sor annak kidöntésére nagy mulatság közepette.

Pünkösdől ismét lehetett lakodalmakat rendezni. A magyar nyelvterületen mindenütt kedvelték a pünkösd bálakat. A 19. századi adatok szerint a pünkösd táncmulatságok összefüggésben voltak a pünkösdikirályválasztással. A pünkösd az udvarlás, párválasztás ideje. Ilyenkor enyhültek a szigorú szabályok, a lányok bátran mutatkozhattak választottjukkal, és ezekre a napokra jellemzőek voltak a különböző párválasztó és udvarló szokások. Ilyen volt például a mátkatál küldése, amelyről már a 19. századból van forrásunk. A legény küldte a mátkatálat a választott lánynak, s ha a lánynak is tetszett

A Szentlélek lángnyelvek formájában leszállt az apostolokra

a legény, a gesztust hasonló tállal viszonzta.

A pünkösdi hagyományos étele a rántott csirke és a liba uborkasalátával. Juhtartó gazdánál szokásos a pünkösdi bárányból való ételek készítése. Pünkösdkor a paraszt családoknál is ünnepi ételek kerültek az asztalra. Kötelező volt valamilyen édes kalács készítése, a tojásrántottának pedig mágius hatást tulajdonítottak.

Azt mondják, aki pünkösdkor születik, szerencsés lesz. A lányok pünkösdkor saját szépségükre is gondoltak: szokás volt harmattal mosakodni, hogy megszépüljenek és ne legyenek szeplősek. A népi hiedelem szerint a hajnalban merített kútvízben való mosdás egész évre elűzi a betegséget, keléseket. A teheneket nyírfaággal veregették, hogy jól tejeljenek. Volt ahol kenyérhéjat égettek, hamuját a gabonaföldre szórták, hogy jó termés, gazdag aratás legyen. A kétnapos ünnepen tilalmak léptek életbe: tilos volt állatokat befogni és kényeret dagasztani.

Az ünnephez kapcsolódó időjósásra is van példa. A mondás szerint a májusi eső aranyat ér; ha azonban pünkösdkor esik, az ritkán hoz jót.

Pünkösdikirály-választás

Európában a középkor óta ismert szokás, Magyarországon a 16. századtól kezdve lelhetőek fel írásos nyomai. A pünkösdi királyt a legények maguk közül választották különböző ügyességi versenyeken, például lovaglással, tűzgrással, birkózással, tuskócipeléssel vagy tekézéssel. A legügyesebb legény elnyerte a pünkösdi király címet, amelyet egy évig viselhetett. Innen ered a mondás: „Rövid, mint a pünkösdi királyság.” Ural-

kodása egy éve alatt több kiváltságban részesült, például ingyen ihatott a kocsmában, s fogyasztását később a falu lakói fizették ki; meghívták minden táncmulatságba, lakodalomba, ünnepségre; nem kapott testi fenyítést csekély vétség esetén; társai őrizték marháját és lovait; ő parancsolt a többi legénynek, s személyét tisztelet övezte.

Pünkösdikirályné-járás

A gyerekek hagyományos pünkösdi szokása a királynéjárás. A Dunántúlon elterjedt hagyomány eredetileg termékenységarázként alakult össze a királynéjárásból, később adománygyűjtéssel párosult.

ségvarázsló mondókat mondtak, énekeltek, táncoltak és a szobában rózsát hintettek. Énekük végén felemelték a kis királynét, és azt kívánták a háziaknak, hogy kenderük is nőjön ekkorára. Ha viszont nem fogadták őket szívesen, akkor a kisleány leguggolt, jelezve, hogy annak a gazdának ne legyen jó termése.

A lányok a jókívánságokért ajándékként almát, diót, tojást, kolbászt, esetleg aprópénzt kaptak a háziaktól.

Pünkösödölés

Ez a szokás hasonló a dunántúli pünkösdikirályné-járáshoz, viszont a pünkösödölés az Alföldön és az

menetet jelenítettek meg menyasszonnyal és vőlegénnyel. A csoportok házról házra jártak, és miután beengedték őket, szavaltak, énekeltek, táncoltak. Ha lányok és legények együtt voltak a játék szereplői, a nap végén közös táncmulatságot tartottak.

Pünkösdi jelképek

Pünkösdi rózsza: pünkösdi rózsát szoktak a mosdóvízbe szórni, hogy egészségesek legyenek. A legények pünkösdi rózsát tettek annak a lánynak az ablakába, akinek udvarolni akartak.

Fehér galamb: a templomban sok helyen a Szent-

Pünkösdikirályné-járás

Eredetileg négy – később több – idősebb lány körbevitt a faluban egy ötödiket, a pünkösdi királynét; ő volt a legkisebb, a legszebb kisleány, akit a lányok maguk közül választottak, fehér ruhába öltöztettek, és feje fölé baldachinszerűen kendőt tartottak, vagy letakarták őt fátyollal. Így jártak házról házra a faluban, köszöntött, jókívánságokat, termékeny-

észak-magyarországi területeken terjedt el, és fő célja az adománygyűjtés volt. Eredetileg a felnőtt lányok termékenységarázként alakult össze a királynéjárásból, később adománygyűjtéssel párosult.

A pünkösödölésben általában nemcsak lányok, hanem legények, fiúgyermek is részt vettek, ilyenkor pünkösdi királyt és királynét választottak, vagy lakodalmi

lélek jelképeként fehér galambokat engedtek szabadon pünkösdkor.

Zöld ág: nyírfaágat, gyümölcságot, bodzát tettek pünkösdkor a házakra, az istállókra, hogy távol tartsák tőlük az ártó, gonosz szellemeket.

Összeállította: L.A.

Cserha kóborlása

Sáfar Sándor és Wuscher Anna gyűjtése - 2. rész

– Cserha.

– Cserha, szereted a paprikást?

– Ki nem szereti? De ha nem szeretném is, megenném, mert már három napja nem ettem.

– Akkor merj és igyekezz bepótolni! Ne szerénykedj!

Cserha evett is kérés nélkül. Nem is rágott, csak nyelt. Közben az öregasszony megigazította a kemencepadkán a takarót.

Cserha kérés nélkül lefeküdt és aludt, aludt. Talán három napot is összesztoldott, amikor egy napsütéses reggelen ébresztette az öregasszony.

– Látom, neked nincs sürgős dolgod a világban, azért vagy olyan hétalvó.

– A munkám végett alhatok. Nincs okom a sietésre. Nem is maradok tovább, minthogy vágok nénnemnek egy kis tűzrevalót.

– Azt megköszönném, Cserha.

A legény már kapta is az ajtófélfához támasztott fejszét, és csapkodta szét a fát a nagy tuskón. Ügyelt, hogy gyújtós is legyen elegendő.

Beesteledett, mikorra végzett.

Az öregasszony megköszönte a segítségét és marasztalta.

– Este van már. Ne menj ma már sehová! Vár a vacsora. Amíg te vágod a fát, én főztem egy kis töltött káposztát. Meg azután vacsora végeztével akarok adni egy kis eligazítást a további utadhoz.

Cserha nem kérte magát, nekiült a vacsorának.

Vacsora után az öregasszony elkezdte a mondókáját.

– Holnap reggel korábban ébredj! Korán, mint a Nap. Aztán mindig csak kelet felé menj! Addig menj, amíg találsz egy nagy árkot. Ez a Benge Árok. Az ároknak a mélyén hatalmas folyó folyik. Lemenni a mélységbe

nem lehet, csak lezuhanni, de akkor aztán nincs menekvés. Az árok fölött egy helyen találsz egy hidat. A hid mindössze egy szál deszka. Ha rálépsz, himbálózik veled. Hallod, hogyan zuhog a víz, és látod a mélységet teljes valóságában. Tudom, hogy ilyenkor elmegy az ember bátorsága az átmenéstől, te azonban ne félj! Kösd be a szemedet ezzel a rózsás kendővel, akkor nem látod a folyót a mélyben. A hangra pedig ne is figyelj! Bátorsággal lépkedj! Nem lesz semmi bajod.

– Minek menjek én át a hídon? Mehetek másfelé is.

– Ne okoskodj! Jól figyelj! A hídon túl lakik Bara Manusi, egy hatalmas palotában. Éjjel-nappal bosszantja egy hétfejű sárkány, aki zörög, kopog, körmeivel karmolja az üvegablakot. Naponta megeszik egy birkát meg egy tehenet. Már minden állatot megevett a környéken. Bara Manusit legutóbb azzal fenyegette meg, hogy felgyújtja a kastélyát. Bara Manusi bár nagyon erős ember, fél a gonosz sárkánytól. Nem mer a kastélyban aludni. Hogy ne láthassa, ne bánthassa a sárkány, az udvaron egy petrence széna alá bújt. Ott üldögél éjjel-nappal. Csak enni megy be a házba. De a petrence szénát viszi az ajtóig. Kibújik, megebédel. Saját maga megsüt egy-két tojást, mert a

celédei megszöktek a sárkány miatt. Ebéd végeztével visszabújik a szénába és elstál, tovább a háztól az udvaron. Ez a Bara Manusi a napokban, amíg te aludtál, megüttette hét ország, hét megye dobját. Kihirdette országnak, világnak, hogy annak adja a csodaerszényét, amiből a pénz soha ki nem fogy, aki megszabadítja őt a sárkánytól. Eddig csak egy legény jelentkezett, de azt egy pillanat alatt elpusztította a sárkány. Nem is akadt több jelentkező. Te azonban sikerrel jársz. Menj Bara Manusihoz! Jelentkezz a sárkány elpusztítására!

– Minek menjek?

Csak fordítok egyet a gyűrűn, és azonnal ott teremek.

– Az nem megy. Legjobb az egyenes út, mert a sárkány anyja, Baska megérzi a varázslatot és hatalmában áll, hogy behajtsa a Benge Árokba. Hanem adok neked egy botot. Az segítségedre lesz, mert varázsbót. Kinyit neked minden kaput, és akire mérédben ráütsz, azonnal kővé változik. Ha megér-

kezel a kastélyhoz, azonnal a pincébe menj! Találsz ott egy eleven kardot. Nagy hasznodra lesz a sárkány elleni hadakozásban.

Cserha megköszönte az ajándékot is, a tanácsot is, és indult kelet felé. Először a hírhoz érkezett. Nem sokat tétovázolt. Azonnal bekötötte a szemét a rózsás kendővel, és bátran rálépett a hídra. Nem figyelt sem a híd ringatózására, sem a folyó morgására, ezért hamarabb átért, mint gondolta. Nem lépett százat, amikor megpillantotta Bara Manusit palotáját. Egyenesen oda irányozta a lépéseit. A kaput zárva találta, de a bottal azonnal kinyitotta. Megy az udvaron keresztül a ház felé, megpillantja a petrence szénát. Odaköszön:

– Adj' isten, Bara Manusi úr! – Semmi válasz. – Ha nem, hát nem.

Nem ment közelebb. Minek háborgassa, ha nem akarja a barátságot? Elindult hát a ház pincéje felé. Hát nem kulcsra volt zárva ez is!? Elő a botot!

A bot érintésétől kinyílt a pince ajtaja. Cserha megindult a lépcsőn lefelé. Soknak találta a lépcsőjárást, ezért meg is számolta. Éppen 99 lépcsőből állt a grádics. Leért a pince fenekére. Sötét volt. De milyen sötét! Cserha nem látott az orra hegyéig sem. Nem is volt rá szüksége, mert amiért lefáradt, az eleven kard, magától a kezébe akadt, de aztán iszkolt is kifelé, mert mi lesz, ha a sárkány bosszúból vagy csak szórakozásból rázárja az ajtót. Nem tudhatta, hogy a bot belülről is nyitja a zárat.

– Bara Manusi úr, megyek a hétfejű sárkány ellen.

Válasz most sem érkezett, de jött a sárkány magasan a levegőégben. Hatalmas karmaival akarta széttépni a legényt. Az eleven kard azonban Cserha feje fölött hadakozott. Jól összekaszabolta a sárkányt. Amerre repült, véreső esett. Végül leesett egy mezőre, s égnek állt a lába, vagyis megdőglött.

Ott termett azonnal a sárkány anyja, Baska. Jobban küzdött, mint a fia, de az eleven kard vele is elbánt, pedig visitott is olyan éles hangon, hogy más ember a hangjától is megijedt volna. Cserha azonban teljes erejével küzdött, kezében az eleven karddal.

Cserha a jól végzett munka után visszament Bara Manusihoz, aki már várta, kezében az aranyakkal teli erszény, meg egy passzus, ami igazolta, hogy Cserha nagy vitéz. Szabadon járhat-kelhet az egész országban, nem háborgathatja senki.

Amint Cserha átvette a passzust, bedugta az inge alá. Éppen jókor, mert hatalmas forgószeél támadt. Cserha minden erejét összeszedte, hogy ne röpítse el őt is a szél. Hanem a forgószeél közepén pörgött egy száz mázsás buzdogány, ami éppen Cserha lába elé pottyant. A legény könnyedén felkapta, majd négy irányba csapott vele. Akkor Bara Manusi így szólt hozzá:

– Derék legény vagy. Ráadásnak adom ezt a buzdogányt. Használd szerencsével. Segít, ha bajba jutnál, de erről az emberek azt is tudják, hogy hatalmat kaptál.

Cserha elbúcsúzott. Indult tovább. Nem feledte az öregasszony ajánlását, hogy mindig csak kelet felé menjen.

Hét napja gyalogolt már, amikor találkozott egy vénséges vén emberrel, aki olyan öreg volt, hogy pálcikával támasztotta fel a szemhéját. Cserha köszöntötte illendően. Az öreg fogadta a köszöntést, majd azzal folytatta, hogy Cserha térjen le az útról, menjen kissé jobb irányba, nem bánja meg.

– Hét mérföldre lakik egy nagy kastélyban Zöld király, aki éppen szolgát keres. Vigyázz, soha be ne menj a kastélyba, mert a Zöld király nem állhatja a szemtelenséget. A tolokodás pedig szemtelenség. Ha bemerészkedsz a kastélyba, békává változtat és kihajít az országútra, mint előtted már kilencvenkilenc legényt. Ha ügyesen dolgozol, megszeret, úrrá tesz. Neked adja a lányát és fele királyságát.

– Bemegyek öregapám kedvéért meg azért, hogy bizonyítsam, nem akármilyen legény vagyok. Időm is van bőven. Három nap nem a világ. Annyi még munkából sem sok. Munkámért azonban nem várok jutalmat. Királylány helyett engem otthon vár Viloja. A királyság elől pedig úgyis megszöknék. Büntetésnek is sok volna, ha egész nap valamiféle trónon kellene ülnöm, még akkor is, ha a trón aranyból készült. A cigány azért született, hogy mindig csak menjen, menjen a világban. Azért köszönöm a hozzám való jóakarátát.

Ahogy ezt kimondta, az öregember eltűnt. Cserha pedig indult jobbra, amerre az öregember küldte. Ez nem országút, hanem csak amolyan kitaposott út volt.

El is jutott a Zöld király kastélyához. Hamar megérkezett. Nagy örömmel hívta a király a házba.

– Köszönöm a megtiszteltetést, király úr, de én nem vendégségbe jöttem, hanem szolgálatot keresek.

– Mihez értesz?

– Amit rám bízna, mindent megcsinállok.

– Elfogadod az udvarosságot?

– Szívesen.

– Akkor itt a seprű és a lapát. Tegyel rendet a ház körül! Ha végeztél, a fészerben találsz enni-innivalót, és ott is alhatsz.

Cserha három napot becsülettel leszolgált. Lett is olyan rend, hogy a király akár a földről ehette volna a kertben a vacsoráját.

Harmadik nap este jelentette Cserha, hogy letelt az esztendő, tehát ő indulna tovább.

– Csak nem engedek el ilyen derék, szorgalmas legényt? Van nekem egy szép lányom: Trézsi. Neked adom feleségül.

– A Szent Isten őrizzen meg tőle! Minek a szép tányér, ha üres. A királylány csak pámpálás kisasszony lehet, aki csak parádézni tud. Ki győzné selem- meg bársomruhával, gyönggyel, arannyal, gyémánttal. Na és ki főzné meg az ebédet, a vacsorát? Egyébként is vár engem az én Vilojám. A királyság meg adósságba sem kellene. Még részletletagadásra sem. Egy napig sem bírnám ki a tétlenséget, nemhogy egész életemre.

– Hát nem vártam a visszautasítást, de ha már így történt, fogadd el ezt az erszényt a száz arannyal.

– Köszönöm, de nincs szükségem a király úr aranyaira. Megélek a magam kenyerén. Hanem ha valami ajándékot akar adni, adja nekem azt az aranynyakláncot, a gyémánt fityegővel, ami a királykisasszonyka nyakában fityeg. Jobb helye volna annak az én Vilojám nyakán, na és emléknem sem utolsó, hogy itt jártam.

A királykisasszony ijedten kapott a nyakához, a nyakláncához. Szinte mondta, hogy azt már nem, de az apja megszólalt.

– Ne sajnáld, Trézsi! Add oda jó szívvel. Meglásd, veszek másikat a szentgróti búcsúban. Cserha megérdemli a jutalmat.

Kéretlen, kelletlen Trézsi kivette a nyakából a nyakláncot, és átadta a legénynek.

Szómagyarázat:

petrence = szénaboglya

grádics = lépcső

buzdogány = buzogány

pámpálás = nagyzó, parádézó

selem = selyem

Mesélő: Cséplő János, 71 éves

A gyűjtés helye, ideje:

Németfalu – Zala megye, 1968

– folytatjuk –

Cherhasko phiripe

Sáfár Sándoreske thaj Wuscher Annake kidipe - 1. koto

Dulmut inke ande mure paposki vrama trajilas jekh shavo ande Indiako teluno koto, lesko anav: Cherha. Peske dadesa, peska dejasa, peske oxto phralenca beshelas ande jekh kolyiba. Aba avri dikhlas peske jekha sheja: la Viloja. Vi phendas lake, hoj lella romnyake, de leski godyi dural ingerdasla pestar. Nashtig len jekhavres ke solduj zhene chorre si. Nashtig beshen rigate. Vi akanak sa posajle jivende, apol andas Cherha sako dyes jekh-jekh baro kasht anda o vesh, pe kolyiba vi atunchi perdal zhal e balval. Intrego tatyipe avri zhalas. Pel cinora chi na chi kamel te gindil, so jivende xale.

Aba primavara si – phendas jekh detehara kana avri ushtyilas anda e kolyiba. Charaslyi e granyica, zelenyon le kashta, luludyaren le luludya. Phagelas pesko shero, hoj voj akanak so te kerel. Avri pashlyilas pej char angla e kolyiba hoj majfeder te gindijpe. Kodo zhanglas hoj leske trubul te zhal. Vi lesko papo phenlas leske, hoj le romeske kado si lesko trajo, o zhape, o phiripe. Akanak hatyarlas hoj lesko papo chacho phenel, ke zuraless kamlas te zhal.

Choral zhal, gindijas anglunes. Naj lasho! – las ande godyi. Rovelas leski dej, lesko dad, leske phrala, le nyamura, haj e Viloja.

– Atunchi naisarav lendar, sar trubul!

Kethane kidas peski zor, thaj angla pesko dad tordyilas.

– Berbej! Trubul te zhav! Najma pacha. Zhavtar luma te dikhav. Na daravma. Sogodi kerva hoj barvales te avav palpale.

– Zha muro shvao, te trubul te zhas! Vi me gelom ande luma ande tyi vrama, ke kade zurardyos ande trajo. Hoj te na zhas uzhe vastesa, davtu jekh posoty. De na losha zuraless, na love si ande late, jekh cine manusheski figura anda somnakaj si ande posoty. Butivar dikhos kado, me kade gindyisarav kado figura le Suntone Devlesko musura si. Ande

Egerseg ande jekh foro jekh rashaj dasles ande muro vast, thaj kodo phenidas hoj kado sobro pe muro zhutipe avla. Bari baxt atunchi reselma, te rakhav le amales kasko shero anda olmo si. Opre pinzharavles, ke cidel po sobro, thaj leste si o kaver sobro. O amal kasko shero anda olmo si slobodijpe kathar le armaja, tut pale zuraless barvalo kerel. Me chi patyav ande kado sigo avilas barvalipe. Ande muro trajo pe sako rupuno, pe sako manro zuraless but butyi kerdom. Na bister, o chorripe na sigo mukhel le manushes. Zumav, hajkam baxt avlatu. Shu andre ande posoty le sobros, hajkam tuke andre avel so phendas o rashaj, pe kaste barnave gada sas.

Berbej inke chi na chi phendas so kamlas, Cherha inke chi na chi naisardas, kana rovindos das angla leski dej.

– Muro shavo! Najma chi jekh koto manro, so shaj dostu p odrom. De davtu jekh bareski angrusnyi. Baxt anel tuke, maj dikesa! Jekhvar te boldesla po tyo naj, chi dichos, te dujvar boldesla sigo kothe san kaj kames, te tivar boldesla sogodi nasvalen sastyares, de vi le mules palpale anes.

– Kadi angrusnyi zhutijas mura deja ande chudaslo sastyaripe?

– Kadi.

Cherha angalyi das peska deja, naisardas lake, de atunchi angla leste tordyolas aba e Viloja. Vi voj rovelas, sar o brishind. Rudyisarlas leske te na zhaltar, te na mukhella kathe, de kana duma das, kattyi phendas:

– Te avel tusa pe tyo drom o Sunto Del. Sidyar khere. Me azhukarav pe tu-te zhikaj lumako agor. Me nashtig davtu somnakaj, love, de inke chi xamasko. Jekh Biblia sima, tuke davla. Angla las jekh shukar Biblia, lako colori viloja si, ande poxtan phanglo. Mange o rashaj dasla, zha leste mang pe late trushul.

Cherha kana naisardas lendar, karing gavesko mashkar las pesko drom.

Sakon kodo gindyisardas hoj ande khangeri zhal, de o rashaj chi dikhlas le Cherhas, chi voj chi dikhlas le rashajes, ke krujalisardas la khangera, le gavesko kaver agor las pesko drom. Gindyisardas zhikaj zhal, ke chi resel pe kesavo than kaj chi pinzharel les chi rom, chi xanralo. Laspes te zhal so dikhlas majucho tornyo.

Kado nasul kerdas ke tele gelas pala pesko drom. Perdal zhalas pe groppi, pe kranzhi, lokhes zhalas. De chi bunulas, ke chi sidyarlas, feri atunchi xolyajlas, kana pe le Minchetraki dolma reslas. O paji milo thaj shudro sas. So shaj kerdas? Opre – tele phirkerlas pej dolma, hajkam rakhel variso, sosa perdal zhal. Jekhvar dikhlas jekh avri pashutni baro kasht. Lokhes po paji mukhlasles, pe leste beshlas, thaj peske vastenca zhutilaspes hoj te zhal po paji. Pej kaver dolma ingravelaspe le kashtesa. Vi perdal reslas. Tele xutyilas pala kasht pej dolma, ke o baro kasht chi birisardos avri te cirdel.

Maj phujatar gelas majdur. Chi dikhlas karing zhal, jekhvar pe jekh cino charaslo vesh rakhlas. Kathe majfeder krujal dikhlas. Pej malyako milo sama las jekh cino kher. Perdal shindaspe pe kranzhi, pe kashta, hoj kothe te resel kaj o kher. Andre puterdas, andre naisardas.

Jekh puri das dyes kaj o Cherha.

O shavo sama las, hoj ande lashi vrama reslas kathe, ke e phuri dulmut nashadas la muca pa o bo. Aba kiradyolas o pörköltö.

– Av! Sigo avri kiravav o xumer, thaj aba vi shaj xas. Sar bushos?

Paramicha phendas:
Cséplő János, 71 bershengó
O kidipeski vrama, than:
1968, Némefalu

Paramicha boldas:
Nagy Ludmilla

– phenas majdur –

Cigány kifejezések

A tanulás

Me phirav ande shkola.
 Me chi phirav ande shkola.
 Me avri phirdom e shkola.
 Ando shtarto klasso phirav.
 Me aba ande eftato klasso phirav.
 Muri shej ande ovoda phirel.
 Muro shavo akanak chi phirel ande shkola, nasavloj.
 Ande sodeto klasso phirel?
 Ande savi shkola phirdas?
 Ande kasavi shkola phirela?
 Me sityovav romanes.
 Tu aba chi sityos romanes?
 Me aba zhanav romanes.
 Kaj sityilan romanes?
 Sode bersh phirdan ande shkola?
 Sode sityos ande-kh dyes?
 Vi me phirdom ando gimnaziumo.
 Von ande universita sityion.
 Me sorro dyes sityovav.
 Ande universita kamos te phirav.
 Muro dad chi phirdas ande shkola, ke musaj sas les te kerel butyi.
 Jekh sityaripesko bersh...
 Ande-kh sityaripesko bersh...
 Me chi kamav e matematika.
 Laci kamel te ginavel.
 Vi ame but sityovas andaj ginadya.
 Tyire phralesa phirav ande shkola.
 E shkola ande kadi vulyica si.
 Amari shkola barij haj nyevij.
 Ande amari shkola lasho te phirav.
 So sityon tume ande shkola?
 Vi tu kames te gilyabes?
 Sostar kames te sityos?
 Kathe si e universalno shkola.

Én járok iskolába.
 Én nem járok iskolába.
 Én kijártam az iskolát.
 Negyedik osztályba járok.
 Én már a hetedik osztályba járok.
 Lányom az óvodába jár.
 Fiam most nem jár iskolába, beteg.
 Hányadik osztályba jár?
 Milyen iskolába jár?
 Milyen iskolába fog járni?
 Én tanulok cigányul.
 Te már nem tanulsz cigányul?
 Én már tudok cigányul.
 Hol tanultál cigányul?
 Hány évet jártál az iskolába?
 Mennyit tanulsz egy nap(ban)?
 Én is jártam gimnáziumba.
 Ők az egyetemen tanulnak.
 Én egész nap tanulok.
 Egyetemre szeretnék járni.
 Apám nem járt iskolába, mert dolgozni kellett neki.
 Egy tanítási év...
 Egy tanévben...
 Én nem szeretem a matematikát.
 Laci szeret olvasni.
 Mi is sokat tanulunk a könyvekből.
 Fivéreddel járok az iskolába.
 Az iskola ebben az utcában van.
 A mi iskolánk nagy és új.
 A mi iskolánkba jó járni.
 Ti mit tanultok az iskolában?
 Te is szeretsz énekelni?
 Miért szeretsz tanulni?
 Itt van az általános iskola.

Az iskola

Shkola

Po chaso

Len angle tumare ginadya!

So rodes kothe?

Rode tyi ginadyi!

Kaj si tyiri irka?

Soj tyo bajo, bokhalo/i san?

Bokhalo/i som, khere chi xalom.

Trushalo/i som raja sityara!

Vi tu trushali san, muri shej?

Kana avel chasosko agor, shaj xan, pen!

Arakhlán tyo than?

Kathe si muro than, aba beshav.

Sostar chi les angle tyi ginadyi?

Khere bisterdom la.

Kaj si tyo ram/ceruza?

Chi arakhav les.

Kathe si angla mande.

Sosa kames te iskiris?

Zhanes te iskiris lesa?

Shode zhene si ande shkola?

Sode zhene phiren ande tyo klasso?

Sode shavora phiren kathe?

Koni tyo vortako?

Sostar kames les/la?

Voj zhutil mange.

Kasa kames t'aves ande shkola?

Me korkovo avav kherestar.

An avri tyi lecka!

Sikav mange so iskirisardan?

Sakon len angle peski ginadyi!

Xutyil o ram, haj iskirisar!

Kaj si tyire ram?

Soski farba si les/la?

Kado ram vunetoj.

Haj kodo ram?

Kodol ram sa kalej.

Kathe si jekh lolo, jekh zeleno ram.

Kodo ram galbenoj.

Le avri tyo lolo ram.

Iskola

Órán

Vegyétek elő a könyveiteket!

Mit keresel ott?

Keresd meg a könyvedet!

Hol van a füzeted?

Mi bajod, éhes vagy?

Éhes vagyok, otthon nem ettem.

Szomjas vagyok, tanító úr!

Te is szomjas vagy, lányom?

Mikor vége lesz az órának, ehettek, ihattok.

Megtaláltad a helyedet?

Itt van a helyem, már ülök.

Miért nem veszed elő a könyvedet?

Otthon felejtettem.

Hol van a ceruzád?

Nem találom.

Itt van előttem.

Mivel akarsz írni?

Tudsz írni vele?

Hányan vannak az iskolában?

Hányan járnak az osztályodba?

Hány gyerek jár ide?

Ki a barátod?

Miért szereted őt?

Ő segít nekem.

Kivel szeretsz jönni az iskolába?

Én egyedül jövök otthonról.

Hozd ki a leckédet!

Mutasd meg, mit írtál!

Mindenki vegye elő a könyvét!

Fogd meg a ceruzát és írd!

Hol vannak a ceruzáid?

Milyen színe van?

Ez a ceruza kék.

És ez a ceruza?

Azok a ceruzák mind feketék.

Itt van egy piros, egy zöld ceruza.

Az a ceruza sárga.

Vedd elő a piros ceruzát!

Le avri andaj tashka e kenyva!
 Ginav mange variso!
 Sostar naj kathe tyi ginadyi?
 Sostar melyardan andre e kenyva?
 Le avri e kenyva, haj ginav!
 Shukares ginaves muro shavo.
 Sikav mange tyi ginadyi!
 Me inke chi zhanav te ginavav.
 Vi man si but ginadya.
 Khere amen naj ginadya.
 Kon phenel mange paramicha?
 Kon zhanel te phenel paramicha?
 Zhanes te gilyabes?
 Kames te gilyabes?
 Gilyab mange jekh shukar gilyi!
 Sode chasondar ushtyes opre?
 Sode chaso soves khere?
 Sostar san lyindralo/i?
 Av avri kaj e tabla!
 So si tele iskirime pe tabla?
 Zha palpale pe tyo than!
 Besh palpale pe tyo than!
 Ginav kathar o jekh, zhikaj e desh!
 Ginav dujenca opre!
 Sode si jekh thaj jekh?
 Sode si panzh thaj duj?

Vedd ki a táskádból a könyvet!
 Olvass nekem valamit!
 Miért nincs itt a könyved?
 Miért piszkoltad be a könyvet?
 Vedd ki a könyvet és olvass!
 Szépen olvasol, fiam.
 Mutasd meg a könyvedet!
 Én még nem tudok olvasni.
 Nekem is van sok könyvem.
 Otthon nincsenek könyveink.
 Ki mond nekem mesét?
 Ki tud mondani mesét?
 Tudsz énekelni?
 Szeretsz énekelni?
 Énekelj nekem egy szép dalt!
 Hány órákor kelsz fel?
 Hány órát alszol otthon?
 Miért vagy álmos?
 Gyere ki a táblához!
 Mi van leírva a táblán?
 Menj vissza a helyedre!
 Ülj vissza a helyedre!
 Számolj egytől tízig!
 Számolj kettesével felfelé!
 Mennyi egy meg egy?
 Mennyi öt meg kettő?

RENDÉSZETI PÁLYÁRA IRÁNYÍTÓ TÁBOR ROMA SZÁRMAZÁSÚ TANULÓK RÉSZÉRE

Az Önkormányzati Minisztérium Civilkapcsolati és Esélyegyenlőségi Osztálya – az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Oktatási Főigazgatóságával, valamint az Európai Roma Rendvédelmi Bajtársi Közhasznú Egyesülettel együttműködve – **pályára irányító tábort** szervez azoknak a cigány származású fiataloknak, akik a rendvédelmi vagy rendészeti (tűzoltóság, katasztrófaelhárítás, rendőrség, büntetés-végrehajtás) szerveknél szeretnének elhelyezkedni.

A tábor időtartama: 2009. július 6–10.

Helyszíne: Nagykovácsi, Ady-ligeti Rendészeti Szakközépiskola

A résztvevők áttekintést kapnak a rendvédelmi szervek munkájáról, a felvételi követelményekről. A tábor a résztvevők számára térítésmentes.

A jelentkezés elfogadásáról értesítést küldünk, mellékelve a részletes programot.

Olyan fiatalok jelentkezését várjuk, akik:

- gimnázium vagy szakközépiskola nappali tagozatán 2009 szeptemberében kezdik meg a 11. vagy a 12. tanulmányi évfolyamot, vagy
- érettségivel rendelkeznek, de még nem töltötték be a 20. életévüket.

Beküldendő:

- önéletrajz,
- a 11. évfolyam év végi lezárt bizonyítvány hiteles másolata (az idén érettségiző esetén), vagy
- az érettségi bizonyítvány másolata, ha már érettségizett,
- támogató nyilatkozat a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy cigány civil szervezettől, ennek hiányában a település jegyzőjétől.

Jelentkezési határidő: 2009. június 15.

Cím:

ÖM Civilkapcsolati és Esélyegyenlőségi Osztály
1903 Budapest, Pf. 314

További információ kérhető:

Rostás Krisztina romaügyi referenstől
Tel.: 06-1/441-11-57

PÁLYÁZAT KISEBBSÉGI KOORDINÁCIÓS ÉS INTERVENCIÓS TÁMOGATÁS (2009) ELNYERÉSÉRE

A Miniszterelnöki Hivatal Kisebbség- és Nemzetpolitikáért
Felelős Szakállamtitkársága
pályázatot hirdet a „Kisebbségi koordinációs és intervenciós keret”
(a továbbiakban: Előirányzat) 2009. évi felhasználására.

A pályázat benyújtásának határideje:

folyamatos, 2009. november 1-jéig

Ki vehet részt:

Pályázatot nyújthatnak be magyarországi

- kisebbségi oktatási, kulturális és tudományos intézmények,
- kisebbségi települési és területi önkormányzatok,
- kisebbségi társadalmi szervezetek (kivéve: biztosító egyesületek, pártok, munkáltatói/munkavállalói érdekképviselői szervek),
- kisebbségi feladatokat ellátó (helyi) önkormányzatok, intézmények, alapítványok, közalapítványok, polgári jogi társaságok, közhasznú társaságok, nonprofit gazdasági társaságok, egyházi szervezetek és egyéb nonprofit szervezetek.

A pályázat leírása:

Az előirányzat elsősorban a pályázó önhibán kívüli működési zavarainak elhárítására használható fel. *Különösen indokolt esetekben* támogatás nyújtható az előirányzat terhére kisebbségpolitikai szempontból kiemelten fontos oktatási, kulturális, művészeti, közművelődési, tudományos, hitéleti, médiarendezvények, projektek (továbbiakban: rendezvények) más forrásból nem finanszírozható eseti résztámogatására.

A támogatás vissza nem térítendő, bruttó támogatást jelent.

A pályázatban igényelhető támogatási összeg felső határa nincs korlátozva, ugyanakkor a döntéshozó a támogatást a kértnél alacsonyabb összegben is megállapíthatja.

A támogatás folyósítására elsősorban utófinanszírozás formájában, a nyertes pályázó által benyújtott és a Miniszterelnöki Hivatal illetékes főosztályai által ellenőrzött és elfogadott elszámolások alapján, kizárólag pénztárazetnél nyitott számlára, banki átutalással kerülhet sor.

**A pályázat benyújtására az előirányzat kimerüléséig, de legkésőbb
2009. november 1-jéig van lehetőség.**

Pályázati dokumentáció (adatlap és nyilatkozat) letölthető a Miniszterelnöki Hivatal Kisebbség- és Nemzetpolitikáért Felelős Szakállamtitkárságának honlapjáról:
a www.nek.gov.hu oldalról.

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasóköreink folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.lungodrom.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk **Olvassunk magunkról!** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot

..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

.....

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

*A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:*

5000 Szolnok, Aranka u. 3.

Telefon:

(06) 56/420-110

*Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.*

FELHÍVÁS

**Tatárszentgyörgyön,
a 2009. február 23-án történt tragédia során
egy öt éves kislány és édesapja veszítette életét.
Az eset során a család lakóháza
és minden vagyona megsemmisült.**

**Kérjük, amennyiben lehetősége van rá,
támogassa adományával az árván maradt családot.**

Adományát az alábbi számlaszámra utalhatja:

**Jakab Renáta, Tatárszentgyörgy
Örkényi Takarékszövetkezet Tatárszentgyörgyi
Kirendeltsége**

Számlaszám: 65500020-30038133-61000008

Antidiszkriminációs Ügyfélszolgálati Hálózat

A hálózatban részt vevő ügyvédek

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Dr. Kiss Éva
3527 Miskolc,
Széchenyi út 35.
Tel: 06 (46) 354-811

Dr. Főnyedi Béla
3980 Sátoraljaújhely,
Kossuth tér 5.
Tel: 06 (47) 322-955

Bács-Kiskun megye

Dr. Szente Zsolt
6400 Kiskunhalas, Tó u. 36.
Tel: 06 (77) 428-064, 423-612
Fax: 06 (77) 428-064

Baranya megye

Dr. Olt György
7700 Mohács, Kossuth u. 51.
Tel: 06 (69) 510-315

Békés megye

Dr. Lipták András
5540 Szarvas.
Arató Pál u. 1/1.
Tel: 06 (66) 216-004

Csongrád megye

Dr. Simonné
Dr. Báron Zsuzsanna
6930 Makó,
Kálvária u. 94.
Tel: 06 (62) 219-015

Fejér megye

Dr. Dobai Lajos
8000 Székesfehérvár,
Börgyár út 2.
Tel: 06 (22) 313-463

Győr-Moson-Sopron megye

Dr. Karcagi-Mészáros Zsolt
9023 Győr, Hunyadi u. 13.
Tel./Fax: 06 (96) 442-968

Heves megye

Dr. Keindlné
Dr. Patyi Zsuzsanna
3360 Heves, Arany J. út 15.
Tel: 06 (36) 545-155

Hajdú-Bihar megye

Dr. Czakó Marianna
4031 Debrecen,
Kishegyesi út 38. fsz.
Tel: 06 (52) 541-657, 541-658
Mobil: 06-20/384-3853

Komárom-Esztergom megye

Dr. Kiss Juhász István
2800 Tatabánya,
Ságvári E. u. 15.
Tel: 06 (34) 323-185

Pest megye

Dr. Lázók Tibor
Dr. Várhelyi W. Péter
Budapest VII. ker.
Dohány u. 76. (OCÖ)
Tel.: 06-1-322-8903/115 mellék

Dr. Molnár Iván
2740 Abony,
Kossuth tér 1.
Tel: 06 (53) 360-135,
360-136/106 mellék
Fax: 06 (53) 360-064

Somogy megye

Dr. Kócsó József
7400 Kaposvár,
Szent Imre u. 14. 1/8.
Tel: 06 (82) 413-906

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Dr. Lőkös Eleonóra
4400 Nyíregyháza,
Hősök tere 9.
Tel: 06 (42) 407-468

Dr. Ferenczy Róbert
4600 Kisvárd,
Szent László út 57.
Tel: 06 (45) 421-523

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Dr. Fancsalí Ágnes
5000 Szolnok, Szapáry út 19.
Tel: 06 (56) 420-110

Tolna megye

Dr. Sümegi Helga
7090 Tamási, Rácvölgy 7.
Tel: 06 (74) 474-977
Fax: 06 (74) 570-110

Nógrád megye

Dr. Farkas Imre
2660 Balassagyarmat,
Rákóczi fejedelem u. 18.
Tel: 06 (35) 505-995
Fax: 06 (35) 300-782

Veszprém megye

Dr. Harcos Gábor
8200 Veszprém,
Szabadság tér 15.
Tel: 06 (88) 329-489

Zala megye

Dr. Németh Györgyi
8800 Nagykanizsa
Teleki u. 14.
Tel: 06 (93) 312-749

Vas megye

Dr. Kabay Gábor
9700 Szombathely,
Óperint u. 1.

Varga Tibor: Pusztatemplom